Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 44 (294) ◆ Середа, 11 березня 1992 року ◆ Ціна 30 коп.

ПОЧЕСНИМ членом республіканського громадсько-історичного центру «Бабин Яр» обраний Президент України Леонід Кравчук. Посвідчення про це, ювілейну медаль, засновану на честь 50-річчя увічнення пам'яті жертв Бабиного Яру, а також пам'ятні знаки вручив йому 10 березня голова Центру Олександр Шлаєн. Цих відзнак Леонід Кравчук удостоєний за особисті заслуги в увічненні пам'яті жертв фашистського геноциду.

Відбулась розмова про подальшу діяльність Центру, активізацію його пошуків по встановленню прізвищ невинно загиблих. Їх імена, підкреслювалось на зустрічі, повинні бути навіки вписані в історію України і залишитись назавжди в пам'яті людства.

Зустріч Голови Верховної Ради України Івана Плюща з Надзвичайним і Повноважним Послом Австралії в Україні Каваном Хоугом 9 березня 1992 року.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

У наступному випуску

100 ДНІВ ПРЕЗИДЕНТА

Інтерв'ю Леоніда Кравчука спеціально для «Голосу України».

Читайте в номері

12 **МАЛИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ**

Я не належу до палких прихильників тризуба. І не через якісь там ідеологічні упередження. Саме з аргументів противників тризуба ідеологічний найменш переконливий:

КУРОРТНІ НОВИНИ

Як стало відомо з поінформованих кіл, Голова Верховної Ради Криму Микола Багров зараз перебуває на лікуванні в Кисловодську. Поруч, у Мінеральних Водах, проводить відпустку Президент Росії Борис Ельцин. Випадковість?

ПЕРШИЙ ВНЕСОК У НОВИЙ ФОНД

9 БЕРЕЗНЯ ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ЯКЕ СЕРЕД ІНШИХ ПИТАНЬ РОЗГЛЯНУЛО І ЗАТВЕРДИЛО ПОЛОЖЕННЯ ПРО ФОНД «ДЕРЖАВНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ». Його призначення — матеріальна підтримка державних програм економічного й соціального розвитку республіки, захисту її територіальної цілісності, відродження та розвитку національної культури.

Фонд створюється з пожертвувань і добровільних внесків жителів України, іноземних громадян, організацій, підприємств, фондів, інших надходжень. З цією метою в установах банків, розташованих на території держави, відкриваються розрахункові рахунки. Використання коштів здійснюється через міністерства, відомства, Раду Міністрів Республіки Крим, облвиконкоми, Київський та Севастопольський міськвиконкоми.

Перший внесок до фонду вирішили зробити члени Президії Верховної Ради України, які перекажуть свій триденний заробіток.

ПОЛК ЗАЛИШАЄТЬСЯ УКРАЇНІ

Конфліктна ситуація, яка склалась у дислокованій в Узині авіаційній дивізії, схоже, врегульовується мирним шляхом. Єдиний у далекій авіації країн Співдружності транспортний полк унікальних літаків-заправників ІЛ-78, здатних перевозити як сипкі, так і рідкі вантажі, а також окрему ескадрилью АН-12 наказом міністра оборони України генерал-полковника Костянтина Морозова передано із складу стратегічних сил СНД у Збройні Сили України.

Нагадуємо, що приводом до конфлікту стала відмова командування дивізії виконувати розпорядження центру про відправку до Росії транспортних літаків, а потім складення більшістю її особового складу присяги на вірність народові України.

І ВСІ ЗРАДІЛИ

в Нагірному Карабасі відставці азербайджанського Президента Муталібова. У заяві парламенту Нагірно-Карабаської Республіки висловлюється сподівання, що зміна керівництва в Баку відкриє шлях до розв'язання міжнаціонального конфлікту.

ОБМІНЯТИСЯ думками з українськими парламентаріями про нинішнє становище в Молдові, особливо в районі Дубоссар, — така мета відвідання України делегацією молдовських парламентаріїв. Гості зустрілися із заступником Голови Верховної Ради України Володимиром Гриньовим, мали бесіди з головами ряду постійних комісій, депутатами.

ЯК ПОВІДОМИЛИ в пресцентрі МЗС України, в Києві було укладено угоду про консульські відносини між Україною та Австралією. З української сторони документ підписав начальник консульського управління МЗС України Петро Сардачук, з австралійської — Надзвичайний і Повноважний Посол Австралії в Україні Каван Хоуг.

НЕ ВАРТО ПОСПІШАТИ

Питання про об'єднання Румунії й Молдови поки що передчасне, заявив румунський міністр економіки Константинеску. Однак він додав, що сторони зможуть повернутися до нього через кілька років, коли в обох країнах буде створено схожі політичні й економічні системи.

ТАДЖИКИСТАН ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ

зробити все можливе для забезпечення прав людини й основних громадянських свобод в республіці. Таку заяву зробив, виступаючи в ООН, таджицький міністр закордонних справ Каюмов.

РОСІЇ потрібна армія й відповідна військова доктрина, заявив депутат Верховної Ради Російської Федерації Румянцев. За його словами, в проекті нової російської конституції вже передбачено створення власних збройних сил.

Репліка

НЕ ТОЙ ПАСАЖ

Зізнаюся відразу, що належу до прихильників яскравого таланту популярної латвійської співачки Лайми Вайкуле. Тому з цікавістю зустрів її появу на телеекрані в нічному випуску новин, які транслювали на порозі традиційного жіночого свята з Останкіно. Навіть поспівчував цій чарівній, заворожуючій жінці, яка жартома мовила, що сьогодні від політики неможливо нікуди подітися. Навіть розмови в колі близьких друзів нерідко перекидаються на політику.

А далі співачка втнула таке, від чого я, відверто кажучи, сторопів. Вона висловила жаль з приводу того, що в Азербайджані, Грузії, Молдові, Україні ллється кров і гинуть люди. Що стосується деяких наших дальших і ближчих сусідів, то там справді гримлять постріли і навіть пущені в хід ракетні установки «Град». Але щоб щось подібне діялося на українській землі — вперше почув з уст латвійської співачки.

Припускаю, що Лайма Вайкуле просто обмовилась. Але чому промовчала в даному разі ведуча програми — досвідчена Тетяна Миткова? Чи, можливо, вона такої ж думки?

Свого часу всі ми з приємністю слухали пісню у виконанні Лайми Вайкуле, де постійно проходять рефреном такі слова: «Ох, вернісаж, ох, вернісаж! Який портрет, який пейзаж...» І дуже прикро, що минулого суботнього вечора популярна співачка сплутала політичний пейзаж України з чимось іншим. А точніше — вдалася до необережного словесного пасажу, який, делікатно кажучи, виссаний з пальця.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

ВЛАСТІ Москви відхилили прохання ряду прокомуністичних угруповань провести 17 березня мітинг на Манежній площі. Ця акція борців за «неделимый» планувалася на підтримку скликання з'їзду народних депутатів колишнього СРСР, який російський парламент оголосив незаконним.

Парламентська хроніка

І ЗЕМЛІ БАГАТО, І ПРОБЛЕМ, І ВИХІД Є

Ранкове засідання 10 березня

Після традиційної «розминки» з приводу порядку денного депутати заслухали інформацію голови Держкомітету із земельної реформи Б. Чепкова і щодо Закону про зміни і доповнення до Земельного кодексу України. Співдоповідачем був секретар Комісії Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу О. Мороз. З обгрунтуванням альтернативного законопроекту з цього питання виступив народний депутат О. Сугоняко.

Після того, як депутати, «розім'явшись» переліком усіх нагальних проблем нинішньої України, все-таки приступили до головного Закону земельної реформи, можна було полегшено зітхнути. Всім: і депутатам-аграрникам, які голодували в сесійному залі, загрожували відставкою урядові і парламентові, і мільйонам українських селян, для яких земля — то не просто предмет для законотворчої діяльності.

«В землі — наша правда, в землі — наше коріння», — співали колись білоруські «Пісняри», і в тому був не такий собі політ «високого штилю» поетичного. То усвідомлення суті: питання про землю — питання про владу. І не тільки про неї, а й про велику кількість набагато земніших речей. Але таких важливих для кожного. Наприклад, чи усунемо ми, врешті-решт, той моторошний парадокс останніх 70 років: ходимо по найбагатших чорноземах планети, а думаємо про шмат хліба насущного.

На попередніх засіданнях більшість депутатів все-таки потамували в собі «класову упередженість» проти «куркульства-глитайства» і проголосували за приватну власність на землю, чим і узаконили рівність усіх форм господарювання на землі: державної, колективної і приватної. Саме це й стало приводом до внесення змін і доповнень до Земельного кодексу України, цієї земельної Біблії сьогоднішнього селянства (чи, як сказав І. Плющ, «земельної Конституції», з якої підуть всі інші закони про землю»).

Б. Чепков так визначив цей момент: **«Концептуально суть змін і доповнень до Земельного кодексу полягає у визначенні суб'єктів приватної та колективної форм власності на землю, порядку передачі земель громадянам у власність, органів, що здійснюють цю передачу, принципів передачі земель, розмежування державної власності України на землю і власності на землю Республіки Крим».**

Солідна мотивація, і з нею можна було б погодитися, якби не одне «але». А саме — майже всі пункти, перераховані Б. Чепковим, увійшли до переліку головних претензій депутатів до запропонованого законопроекту. Все нібито і є в Законі, і в той же час нечітко визначено механізм передачі землі і контролю за цим процесом. Нема принципів остаточного розмежування державної, колективної і приватної землі. Попри всі раніше прийняті закони нікому в Україні невідомо, скільки ж землі і яким чином можна одержати її у власність для різних видів сільськогосподарської діяльності. (Депутати навіть досить в'їдливо дошкуляли один одному «запитаннячками» з розряду практичної юридичної казуїстики: наприклад, як вийти із становища, коли багато селян захочуть стати фермерами, а землі для цього мало — всього 10 відсотків). Нечітко визначено, кому вирішувати земельні спори. Якщо місцевим сільським Радам, то як уникнути чиновницького свавілля або упередженого ставлення до окремих селян. Невідома поки що й плата за землю.

Одне слово, знову, як, на жаль, і завжди, «забуксував» механізм: норми закону є, а в тому, як їх найоптимальніше втілити в життя, одностайності нема.

На щастя, із задоволенням можна констатувати й приємний факт: мовчали ортодокси. Жодного відвертого концептуального заперечення на кштальт «селяни душею приросли до колективного господарювання, тому колгоспи й радгоспи — не руш». Звучали, правда, деякі знайомі мотиви, що, мовляв, земля може потрапити до рук «новоявлених товстосумів», що вона має належати тим, хто на ній працює, що не можна міняти випробуваних колгоспно-радгоспних коней на нікому не відомих фермерських. Але то, так би мовити, відголоски далекого бою, який марксистсько-ленінські земельні «новатори» вже програли. (А хто сумніви має, нехай завітає до найближчого гастроному чи сільської лавки: «ненаглядна агітація» наших прилавків очевидна).

Як на мене, цілком серйозно треба поставитись ось до якої проблеми. Деякі депутати звинуватили запропонований урядом Закон в «аграрній спрямованості»: мовляв, він ніяким чином не враховує інтереси городян і жителів селищ або робить це не дуже переконливо. В цьому є свій резон: враховуючи, що з села через нестерпні умови життя до міста виїхало багато людей, які хотіли б сьогодні повернутися і господарювати по-новому, в Законі треба передбачити можливість їхнього повернення. І не тільки під виглядом дачників чи огородників.

...Депутат В. Яворівський на цьому засіданні зауважив, що, прийнявши цей Закон, парламент міг би здійснити «земельну революцію й уславити себе навіки». Депутати проти такої перспективи не заперечували, звично вдавшись до компромісу. Вони вирішили «схрестити» всі запропоновані законопроекти і депутатські пропозиції на спільному засіданні постійних комісій і в четвер прийняти Закон уже не в першому читанні, а остаточно. Цього разу, здається, справді на загальну радість.

Володимир СКАЧКО, парламентський кореспондент «Голосу України».

ПРИЇЗДІТЬ. У НАС СТРІЛЯЮТЬ

Делегація парламенту Молдови, очолювана заступником Голови Верховної Ради Молдови Михайлом Пласічуком, провела прес-конференцію. Поінформувавши журналістів про мету візиту — донести правду про становище у Молдові, запросити групу парламентарів, експертів, журналістів України відвідати Молдову, щоб пересвідчитись у миротворчицькій політиці її парламенту, — Михайло Пласічук та члени делегації відповіли на запитання журналістів.

Зрозуміло, мене як колегу фотокореспондента нашої газети Олександра Гляделова, тяжкопораненого саме у Молдові під час виконання редакційного завдання, цікавило, чи може керівництво Молдови гарантувати безпеку запрошеним, якщо на території республіки розправляються не тільки з журналістами й політиками, а й з дітьми та жінками, які опиняються у центрі бойових дій.

Михайло Пласічук та голова комісії по боротьбі із злочинністю Віктор Берлінський повідомили, що для офіційно запрошених безпека гарантується. Запорукою її можуть бути переговори і погодження дій з місцевими лідерами Придністров'я.

Крім того, до Молдови нині прибуває група з Хельсінкі, це експерти, яким ми теж гарантуємо безпеку. Президент Молдови Мірча Снєгур звернувся до ООН з проханням надіслати до Молдови експертів Ради Безпеки ООН. Ми маємо всім цим особам гарантувати безпеку. Звичайно, у зоні конфлікту можуть бути якісь ексцеси, бо зброя потрапила до рук злочинних елементів. У селі Кочієри населення заволоділо зброєю військового складу, на руках 70 автоматів, але й сепаратисти роздали дубоссарцям три тисячі автоматів. Крім того, в цьому районі є п'ять тисяч гвардійців та близько трьох тисяч козаків, озброєних кулеметами і автоматами.

— Звичайно, — сказав Віктор Берлінський, — у цій ситуації важко гарантувати повну безпеку, але ми все зробимо для того, щоб ніхто з офіційно запрошених не постраждав.

А ось зовсім коротко зміст відповідей членів делегації парламенту Молдови на інші запитання журналістів: навіть найрадикальніше крило Народного фронту Молдови не виступає проти українців; національна українська культура перебуває у глибокій деградації; Молдова не має ніяких територіальних претензій до України; у Молдову під виглядом козаків прибувають люди, які намагаються встановити в регіоні свої порядки; нинішнього року прийнято спрощений перехід кордону між Молдовою та Румунією; парламент Молдови виступає за «прозорий» кордон з Україною; сепаратистські сили у Придністров'ї підігрівають ситуацію, спекулюючи на нібито прорумунській орієнтації парламенту Молдови.

Світлана ПИСАРЕНКО, парламентський оглядач «Голосу України».

Точка зору

ЛОПАТУ В РУКИ

Колишній Радянський Союз у своїх кордонах утримувався в основному за рахунок двох чинників: «випалювання» будь-якого інакомислення, придушення найменших паростків національно-визвольної боротьби, з одного боку, і утворення силами потужної пропагандистської машини образу зовнішнього «ворога» — з іншого. Цей двоєдиний страх (бути закатованим своїми або завойованим чужими) до певного часу об'єднував загалом далекі за різними ознаками один від одного народи. Злам обох згаданих чинників цілком природно призвів до виникнення самостійних державних утворень. І нічого дивного немає в тому, що заявляють про свій суверенітет великі й малі народи. Невже в Росії, Україні, Молдові, Грузії чи будь-де хтось всерйоз міг подумати, що їхній приклад залишиться без наслідування? Звідси поява Чечні, державницькі домагання Татарстану, серйозні протистояння у Грузії. Україні до певного часу завдяки виваженій внутрішній політиці вдавалось уникнути подібних потрясінь. Та ось уже з'явилась реальна проблема Криму. Чи буде вона останньою? На це запитання відповісти складно, до тих пір, поки не буде задіяний третій і головний об'єднуючий чинник — економічний.

Якщо поглянути на Європу, то одразу впадає в око потужна тенденція до утворення спільного економічного фронту. Саме фронту, бо попри внутрішні розбіжності країн Спільного ринку існують могутні конкуренти в геополітичному масштабі. Стрімка експансія Японії, США змушує Великобританію, Німеччину, Францію та інші західноєвропейські держави забути на час взаємні претензії і спорудити міцний бар'єр перед натиском північноамериканських та далекосхідних підприємців. До певної міри цим же пояснюється інтерес наших європейських сусідів до подій у колишніх союзних республіках. Природа не терпить пустоти. Отже, хто перший ризикне, повірить у перспективність і надійність ринку на Сході, той і буде в майбутньому мати на нього найбільший вплив. А те, що ми з архаїчною інфраструктурою народногосподарського комплексу представляємо прекрасний полігон для розширення сфери діяльності західного бізнесу, сумніву не викликає.

За обставин, коли кожна мала чи велика, існуюча чи утворювана держава має всі шанси вийти на прямі економічні контакти із закордоном, зцементування не тільки Співдружності, а й утримання в цілісності окремих неоднорідних держав є досить проблематичним.

Економічна доцільність існування старих і появи нових зв'язків визначатиме стабільність ситуації в усьому нашому регіоні. Звичайно, спроба політичні завдання вирішувати за допомогою створення різного роду штучних кризових ситуацій (енергетичних, паперових, продовольчих) віддаляє, а можливо, й перекреслює перспективу об'єднання, яких би форм воно не набирало. Це з одного боку. А з іншого — змушує шукати якщо й не зовсім вигідного, але стабільного партнерства в інших країнах. Згадаймо договір про постачання нафти в Україну з Ірану.

Все це веде до висновку, що на державотворчу арену мають вийти тверезомислячі економісти. Як правильно зауважив в одному інтерв'ю народний депутат України Володимир Яворівський, час брати лопату в руки. Мітингові баталії на нинішньому етапі можуть призвести лише до погіршення ситуації.

Анатолій ФЕДОРІВ.

ДОГОВІР

між урядом України і адміністрацією Тюменської області

ПРО СТАБІЛІЗАЦІЮ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ У 1992 РОЦІ І РОЗВИТОК ДОВГОСТРОКОВОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Уряд України і адміністрація Тюменської області, нижчеіменовані договірними Сторонами, враховуючи тривалі зв'язки, які склались між ними в освоєнні нафтогазодобувного комплексу, грунтуючись на принципах Угоди між Російською Федерацією і Україною про стабілізацію господарських зв'язків у 1992 році, з метою створення найбільш сприятливих взаємовигідних економічних умов для діяльності і розвитку підприємств нафтогазодобувної і нафтопереробної промисловості Сторін, розширення торговельно-економічного співробітництва в поставках найважливіших видів промислової продукції, сировини, товарів народного споживання і продовольства, створення механізму соціально-правового захисту інтересів громадян України, які працюють і проживають у Тюменській області, домовились про наступне:

1. Сторони забезпечують у березні ц. р. укладення підприємствами, об'єднаннями і організаціями, незалежно від форм власності, господарських договорів на поставку, починаючи з березня-квітня, продукції виробничо-технічного призначення, сировини і продовольства в обсягах і номенклатурі, які забезпечуватимуть виконання міждержавної Угоди Російської Федерації і України на 1992 рік.

2. Для стабілізації і збільшення видобутку нафти і поставок її на Україну Уряд України забезпечить у 1992 році поставки в Тюменську область основних видів матеріально-технічних ресурсів, товарів народного споживання і продовольства в обсягах не нижче від рівня, який склався у 1990 році.

Адміністрація Тюменської області, у свою чергу, забезпечить поставки на Україну, починаючи з березня поточного року, продукцію виробничо-технічного призначення на рівні 1990 року, за винятком нафти, обсяг поставок якої визначено Угодою між Російською Федерацією і Україною на 1992 рік.

3. Для своєчасного проведення на Україні весняних польових робіт адміністрація Тюменської області забезпечить у березні-квітні ц. р. випереджаючі поставки нафти по 3,9 млн. тонн за рахунок загальних поставок на 1992 рік.

Уряд України забезпечить у березні-квітні 1992 року з випередженням поставки в Тюменську область продукції виробничо-технічного призначення, товарів народного споживання і продовольства на взаємовигідних умовах.

4. Для координації роботи по виконанню взаємних поставок і організації контролю за додержанням зобов'язань Сторони створять Координаційний центр з представництвами в Тюменській області в м. Тюмені і на Україні в м. Києві.

5. Адміністрація Тюменської області забезпечить в Уряді Російської Федерації одержання квот на додаткову поставку в 1992 році на Україну 2 млн. тонн нафти понад обсяги поставок, визначені Міждержавною Угодою на 1992 рік по Тюменській області.

6. Уряд України забезпечить у березні ц. р. погашення заборгованості за нафту, поставлену нафтопереробним заводам.

7. Сторони висловлюють намір розвивати співробітництво у створенні спільних підприємств, акціонерних товариств та інших форм власності по розробці нафтових і газових родовищ, у тому числі Заполярного газоконденсатного, переробці нафтової сировини, сільськогосподарської продукції, випуску устаткування для нафтової і газової промисловості та інших.

Сторони доручать відповідним організаціям у двомісячний строк розробити і погодити Статус українського підприємства, яке здійснюватиме вахтово-експедиційним методом роботи в Тюменській області по розвідці, освоєнню і експлуатації нафтових і газових родовищ, будівництву житла, шляхів і об'єктів соціально-культурного призначення, а також концепцію і комплексні програми розширення спільної діяльності на пайовій основі по освоєнню природних багатств Західного Сибіру з метою збільшення обсягів видобутку і поставки нафти, продуктів її переробки і природного газу на Україну.

8. Уряд України доручить відповідним органам державного управління України у місячний строк підготувати необхідні документи по соціально-правовому захисту інтересів підприємств, організацій Тюменської області і громадян України, які працюють і проживають у Тюменській області.

9. Сторони створять необхідні умови для збереження національної культури, мови і звичаїв українців, які проживають у Тюменській області, і сприятимуть розвиткові міжнаціональних зв'язків, розширенню культурного обміну.

Договір підписано в м. Тюмені 5 березня 1992 року в двох примірниках, кожний з яких має юридичну силу.

Прем'єр-міністр України
В. ФОКІН
Глава адміністрації Тюменської області
Ю. ШАФРАНІК.

Вітольд Фокін:

ПЕРЕГОВОРИ З ТЮМЕНСЬКИМИ НАФТОВИКАМИ БУЛИ УСПІШНИМИ

Протягом трьох днів Прем'єр-міністр України Вітольд Фокін перебував у Тюменській області. Він провів переговори і зустрічі в Тюмені, Ноябрьску, відвідав родовище, розроблюване посланцями Івано-Франківської області. У Тобольську відбулись переговори про поставки на Україну зрідженого газу.

Відразу ж після повернення Прем'єр-міністра в Київ кореспондент УКРІНФОРМ попросив В. Фокіна розповісти про підсумки поїздки.

— Справа в тому, що Україна останнім часом втратила багато своїх економічних переваг,— сказав Прем'єр-міністр.— Минули ті часи, коли в нас були унікальні родовища нафти і газу. Всі вони використані в інтересах так званого загальнодержавного комплексу. А створені нами промислові потужності потребують енергії і палива. Тому наша енергетична програма повинна бути зорієнтована на окремі регіони для того, щоб забезпечити народне господарство енергоносіями. Тюменський край, взагалі Західний Сибір — унікальні регіони. З ними в нас давно відпрацьовані ділові зв'язки. Українські спеціалісти брали і беруть активну участь в освоєнні тут нафтогазового комплексу. Ось чому, враховуючи надзвичайно складну ситуацію, яка склалася сьогодні з паливом, ми вирішили укласти двосторонню угоду з цим регіоном.

Вітольд Фокін повідомив: після того, як у листопаді минулого року було підписано угоду між Україною і Росією, Україна сподівалась, що поставки нафти і газу з Тюменської області виконуватимуться. На жаль, цього не сталось. От і довелось за домовленістю з російською адміністрацією вести прямі переговори. Цьому, до речі, сприяв і візит в Київ два тижні тому керівника адміністрації Тюменської області Юрія Шафраніка. Тоді й було досягнуто домовленості про можливість підписання такого договору. Він передбачає, що вже в березні об'єднання і підприємства укладуть договори про поставки продукції виробничо-технічного призначення і сировини в обсягах і номенклатурі, які повністю забезпечать потреби республіки в паливі. Вітольд Фокін сказав, що якщо в минулому році в Україну було поставлено 52 мільйони тонн нафти, то в цьому передбачалось одержати тільки близько 40 мільйонів. Таким чином, під загрозою опинилось проведення весняно-польових робіт. А тепер, виходячи з договору, тюменці зобов'язались поставляти щомісяця 3,9 мільйона тонн нафти, що має повністю задовольнити потреби України. Причому, щоб не гаяти дорогоцінного часу, поки що не вели мову про ціни.

Наша республіка, відзначив Прем'єр-міністр, зобов'язалась в свою чергу поставляти по бартеру в Тюменську область борошно, цукор, масло, товари народного споживання. Все це знайдено за рахунок власних резервів.

Олексій ПЕТРУНЯ,
кор. УКРІНФОРМ.

ВІНЕЦЬ СВЯТОГО СВЯТА

День народження Тараса Григоровича завершився традиційним урочистим вечором у палаці «Україна». У президії — Президент Леонід Кравчук, міністр культури Лариса Хоролець, поети, письменники, зарубіжні гості. У залі, майже заповненій, — особливий, немітинговий контингент людей, для більшості з яких Шевченкове свято завжди мало високий, майже релігійний зміст. Вів вечір письменник Юрій Мушкетик, промову виголосила Лариса Хоролець. Хоч і було підкреслено, що це перші Шевченкові роковини у незалежній Україні, однак, звичний офіціоз — хай уже не радянський, а наш рідний, український, — відчувався, бентежив і, ніде правди діти, трохи віддаляв від цієї зали живого, а не бронзового Шевченка. Може, так би воно й тривало, якби не несподіваний виступ цьогорічного шевченківського лауреата, поета Тараса Мельничука. Він просто вразив якоюсь бурхливою селянською безпосередністю — і повернув тон розмови в русло нормального людського пошанування Людини. Далі поети просто читали вірші, а Павло Мовчан заявив, що передає грошову частку своєї Шевченківської премії на потреби товариства «Просвіта» і на видання книжок майбутніх лауреатів. Затим відбувся, як і годиться, концерт майстрів мистецтв та художніх колективів. І — ще одна прикмета, немислима раніше: учасники вечора заявили протест проти наруги над пам'ятником Кобзареві у місті Шевченко, нині перейменованому громадянами незалежного Казахстану...

Віталій ЖЕЖЕРА.

«А ДУХ ЛЮДСЬКИЙ І КУЛЯ НЕ БЕРЕ...»

На перший погляд цьогорічні пошанування Шевченківських лауреатів мало чим відрізнялися від попередніх. Теплі, зворушливі слова привітань, вручення почесних знаків і дипломів, приязні усмішки на обличчях друзів і прихильників... Але вся ця урочиста церемонія, що відбувалась у день народин Кобзаря в Будинку вчителя, була наповнена новим духом. І про це чітко сказав професор Гарвардського університету (США) Омелян Пріцак, вітаючи лауреатів. Поперше, Шевченківська премія набула нового статусу, як найбільша державна відзнака за творчі досягнення на полі української літератури, журналістики та мистецтва. По-друге, творці з діаспори разом зі своїми колегами з материка стали лауреатами. І, по-третє, кілька премій присуджено померлим митцям як з України, так і з-поза її меж. І це зроблено згідно з дефініцією про те, що нація — це спільнота мертвих, живих і ще ненароджених.

А які почуття охоплювали самих лауреатів, які думки не давали їм спокою?

— Ми ще виносимо з мороку того страшного нищення все те світле, все те добре, що має бути пошановане, — сказав Роман Лубківський. — Але я думаю про справедливість не лише людську, яка обов'язково дійде до кожного стражденного. Я думаю про справедливість історичну, про ту справедливість, що ми сьогодні отримуємо державні нагороди у найдержавнішому місці — у приміщенні Центральної Ради України, де витає дух Петлюри, Винниченка, Грушевського...

— Думаючи сьогодні про нашу культуру, — то вже Микола Жулинський, — ми повинні пам'ятати, наскільки вона занедбана, занехаяна, знищена, втрачена, захована від наших очей, розкидана по всіх світах. Ми маємо думати про те, що наші рукописи линяють, згасають письмена, так і Шевченкові слова поволі губляться. Ми повинні подбати про те, щоб цього не сталося.

Наприкінці Микола Григорович повідомив, що грошову частину своєї премії він передає для реставрації рукописів Шевченка.

А Ігор Калинець у своєму емоційно насиченому й філософськи зваженому слові з гіркотою зауважив, що не може прикріпити до лацкана піджака знак лауреата. Адже на цьому знакові ще зосталася лазурово-червона барва — символ колоніального поневолення України. Так, і дипломи, і знаки лауреатів взято зі старих запасів. Бо нових ще немає. А коли з'являться, то старі відзнаки можна буде поміняти на нові.

...Тричі був засуджений до смерті сталінською інквізицією письменник Борис Антоненко-Давидович. Але дух людський, як і слово художнє, вбити не можна. Його ні куля, ні вогонь не беруть. Бо коли письменник знаходить найпотрібніше слово, найточніший образ, йому допомагає сам Бог.

А все освячене Божою печаттю — безсмертне.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Телеграфним рядком з Одеси

«ГОП»,— СКАЗАЛИ БІЗНЕСМЕНИ

Створено Гільдію одеських підприємців — ГОП. До неї увійшли керівники ряду кооперативів, малих та спільних підприємств, акціонерних товариств. Гільдія ставить за мету домагатися нормальних умов для розвитку підприємництва в Україні, захищати економічні права особистості.

ІЗ КОЛГОСПУ — В КОЗАКИ

«Вільне козацтво» — таку назвуноситиме колгосп у селі Старокозаче Білгород - Дністровського району, відомий досі як колгосп імені XXI з'їзду КПРС. Тутешні трудівники вирішили перейменувати господарство на честь своїх предків — усть-дунайських та задунайських козаків, які понад півтора століття тому заснували село.

УНІВЕРСИТЕТ ВОДНИКІВ

Одеський інститут інженерів морського флоту, який готує спеціалістів для роботи в морських портах, розширює свій профіль — тепер він випускатиме ще й рибалок та річковиків, які досі здобували фах у вузах Росії. Разом із цим інститут подав клопотання про перейменування його в Український державний університет водного господарства.

ДИМУ — НА ПІВМІЛЬЙОНА

Джинсові куртки й брюки, шуби з натурального хутра, інші дорогі товари — всього десь на півмільйона карбованців — пішли за димом в результаті пожежі в комісійному магазині «Гвоздика» в Одесі. Приміщення обігрівалося саморобним каміном. Сторож так міцно спав, що ледве врятувався,— з опіками його доставлено до лікарні.

Георгій ВОРОТНЮК.

Це ж треба!

ВІЙСЬКОВІ В... КЕЛІЯХ

Несподівано почався робочий день для облвійськкомісара: у своєму кабінеті він побачив уже знайомих віруючих-католиків. Як з'ясувалося, вони пройшли сюди через вхід, що безпосередньо веде до костьолу. Таке сусідство стало вимушеним після того, як сам костьол нарешті було передано віруючим, а його келії — просторі приміщення на двох поверхах — все ще займають працівники облвійськкомату. Католики вимагають, щоб останні повністю звільнили культову споруду, і вже вкотре вдаються до пікетування. Обласний військкомісар Р. Рудич з розумінням ставиться до цих вимог, але вибиратися йому з колегами просто нікуди.

В'ячеслав ШМЕЛЬОВ. «Вісник».

Житомир.

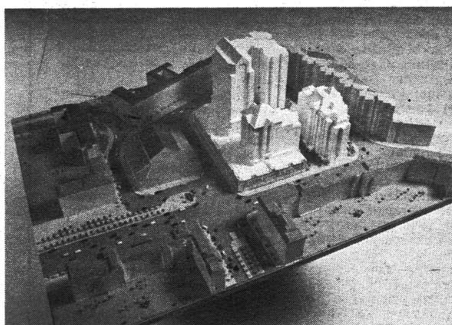
Реалії

ДИСКРЕДИТАЦІЯ ЗА ПРОТОКОЛОМ

«...На сьогодні витрати на попередні роботи склали суму у 250 тисяч доларів США.

Я був готовий до такої ретельної праці, оскільки весь час був впевнений в тому, що представники міської влади ведуть чесні переговори. А тепер я не можу вірити у їхню чесність, оскільки очевидно, що в період підписання Протоколу про наміри з нами міськрада вже вступила у подібні відносини з австрійською фірмою. Це свідчить про низьку ділову етику».

(З листа Джона (Івана) Семка, Президента фірми «Експорт Девелопмент Корпорейшн»).

Джон Семко сподівався побудувати у центрі Києва міжнародний торговий центр, який мав включати 2 офісних приміщення, житловий будинок, готель, підземні поверхи, на яких планувалося розмістити кафе, магазини, салони і т. п. Проект передбачав збереження архітектури забудови та реставрацію навколишніх будинків. Він був підтриманий канадським урядом. Оцінюється у 150 мільйонів американських доларів. 20 відсотків власності фірма планувала віддати нашій столиці (30 мільйонів доларів). До цього ж, місто мало б щорічний прибуток — за попередніми підрахунками — 7,5 мільйона все тих же «зелених», тобто 20 відсотків (тільки від експлуатації центру). Податок же з доходів від діяльності компаній, які мали намір розмістити свої представництва у цьому центрі (зокрема компанія «Пепсі-кола»), склав би близько 12 мільйонів. Отже, Київ щороку міг мати не менше 19 мільйонів доларів. Лише за те, що на його землі збудовано бізнес-центр. Не вкладаючи ані шеляга. Міській владі за таких умов навряд чи довелося б вклонятися заможним підприємствам, випрошуючи валюту. Але влада... відмовилася. Не потрібні місту, виявляється, нові тролейбуси, автобуси, нам з вами не потрібні квартири, нашим дітям — дитсадки. Нам не потрібно нічого, що можна було б купити, збудувати і відремонтувати за такі гроші. У нас все є.

Навіть керівництво, що виключає з Протоколу про наміри, підписаному з вищевказаною фірмою, пункт 2.7, у якому говориться: «Виконком і Фірма домовляються, що у разі недодержання вищенаведених строків та зобов'язань один до одного, а також непідписання установчих документів спільного підприємства вони відшкодовують один одному понесені у зв'язку з цим протоколом збитки». Мудра влада! Довелося б сплатити Джону Семкові витрачені ним 250 тисяч доларів, якби не відмовилися підписувати протокол з вищенаведеним пунктом. Як пише бізнесмен у своєму листі: **«Я був розчарований, почувши про зроблене, але це мене не здивувало...»**

Недавній візит до Торонто пана Мосіюка ще раз підтвердив наше враження про адміністрацію міста, оскільки найбільшою його проблемою було виділення однієї години на обговорення проекту вартістю 150 мільйонів доларів».

Чому ж так сталося? Адже, як писав заступник голови міськвиконкому **В. Кочерга: «Ми не маємо жодних сумнівів у серйозності намірів Вашої фірми відносно проекту бізнес-центру в Києві».**

З добре поінформованих джерел стало відомо, що спочатку були претензії до висоти споруди. Канадійці були згідні внести будь-які корективи за умови схвалення концепції в цілому. Тоді було висунуто ще одну причину: ніби ділянка землі в районі Бессарабської площі коштує 40 мільйонів доларів. Далі — більше: «А чому місто матиме лише 20 відсотків власності, а не 51?» Наостанок взагалі нічого пояснювати не стали. Просто «ні!» — і край.

...Як зазначив у своєму інтерв'ю програмі «Тиждень» постійний представник України в ООН В. Батюк, наша держава щороку сплачує 10 мільйонів доларів на утримання ООН, і таку ж суму — на підтримку миру у світі. Цього року з валютою особливо скрутно. Та це — в дипломатів. А у столиці «зеленими» — хоч вулиці мости...

А, може, відмова від проекту — просто тактичний хід панів О. Мосіюка та В. Кочерги, щоб «набити ціну» і з іншої фірми взяти більше? Та чи не здається вам, шановні співгромадяни, що коли наші посадові особи «ходитимуть» так і далі, у нас з вами нічого, крім мату, не буде? Шах вже оголошено...

Катерина ВОРОНЕНКО.

На бат... Шевченка ... річчя з дн... ня. Вранці ... квіти до п... в Черкасах... Звенигород... му, Морин... дожньому ... центру від...

Першу і... ку відкрит... Назвали ї... українсько... жавного ді... шевського. ... вона в при... го гром... центру обк... Палацу ... дівник...

У фонд... тисяч книг...

Якось п... казали ці... те, що в ... поп... металеві к... що за сотн... «Мерседес... А ось в... Центральн... Сімферопо...

За рез... нього соці... вання, про... ким облста... селі, вияв... самост... е... ства вин... тина опиту... відсот... бажає ... нили свою... ально-техн...

Точка на карті

ГЛОБА ВИБИРАЄ ПОЛТАВУ

У черговий раз приїхав до Полтави відомий астролог П. Глоба, і всі три дні зал міського Центру культури був переповнений. З'ясувалося, що його інтерес до древнього міста не випадковий: воно розташоване у вельми сприятливому місці, під благодатними зорями і надійною охороною Космосу.

— А ще я пов'язаний із цим містом генетично, — сказав Глоба. — Мій батько — з Полтави, багато географічних назв області споріднені з моїм прізвищем. Нарешті за гороскопом я — Рак і, звісно ж, це не може не вабити до Полтави.

Хоча на постійне проживання Павло Павлович не претендує, але дім тут купив би. А доти він прийняв остаточне рішення відкрити в місті школу для астрологів-початківців і видати астрологічну карту Полтави й області.

І, звичайно ж, прогноз. Для Полтави, яка заснована під знаком Рака (а народженим під ним притаманні сильний консерватизм, потяг до усталеності в діях і думках, опора на історичні традиції, генетичну спадковість, інтуїцію, навіть чаклунство), він досить оптимістичний. На думку Глоби, вона для України буде єдиним джерелом збереження національного і духовного коріння. Особливо у взаємодії з двома іншими центрами — Львовом і Миколаєвом, заснованими під сузір'ям Рака, а також із Канадою, США, Індією. Поки що Полтава дрімає, але вже з 1994 року, коли Юпітер увійде в сузір'я Скорпіона, виявляться перші ознаки майбутніх перетворень.

Щодо катастроф, то вони обминуть місто. Але є загроза аварії на якомусь підприємстві, порушення водопостачання та прориву каналізації. У новому мікрорайоні Левада буде знайдено цінний скарб, а в іншому місці — надзвичайне за лікувальними властивостями джерело.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

«ЗАПОРОЖЕЦЬ» НАД ЛУГАННЮ

Щось новеньке

Поволі вбивається у свої колодочки українська економіка. Без суміжників і постачальників з СНД, без урядової програми оздоровлення, без фондового забезпечення. Оптимістична трагедія у виробничому об'єднанні «Луганськтепловоз» розіграється за імпровізованою партитурою. Тривіальні бідкання про розрив усталених міжреспубліканських зв'язків для локомотивобудівників — порожній звук. Лопнули вони ще за блаженної пам'яті Союзу. Вже торік виробництво скоротилося наполовину. Мало чи багато — «з рейок зійшло» близько 700 потенційних магістральних тепловозів, без яких помітно захиріло московське Міністерство шляхів сполучення. Зменшення обсягів перевезень поставило транспортників на грань банкрутства. Як німий докір неплатоспроможному відомству, в цехах заводу сиротливо бовваніють 85 недороблених кістяків потягів. Якраз стільки ставало щорічно для потреб України.

Оскільки новозакордонні партнери самі собі прищемили хвоста, луганське об'єднання не збирається разом з ними мчати до прірви. Є інтерес і на своєму терені. Першою ластівкою втягнення у внутріукраїнський економічний кругообіг став вступ до асоціації «Таврія». Запорізькі автомобілебудівники мають той же клопіт з постачальниками. А тут технологічні можливості дозволяють без особливих затрат перепрофілювати загальмовані лінії під випуск коробки передач для «малолітражки».

Звісно, одна пташка весни не робить, але провіщує напевне. 2—2,5 тисячі людей не залишаться без роботи. Скільки ж нових «Запорожців» і «Таврій» побіжить Тарасовими шляхами — порахуємо потім. А тепловози теж нікуди не подінуться, перечекають лиху політичну годину. Ними-бо СРСР — СНД Луганськ забезпечував на 95 відсотків.

Сергій СКИБА.

Луганськ.

Анонс

ТИС...

Археологічні розкопки, проведені недавно на території колишньої гетьманської столиці, допомогли уточнити час заснування старовинного міста. На основі виставки вче...

...них викон... народних д... рішення ві... ресні цього... Глухова. С... вірших захо...

Телеграфним рядком з Волині

У МОДІ — ЛОЗА

Кухонні набори, дивани, стільці, столи, крісла-качалки, кошики, модні сумки тощо виробляють на Волині з лози майстри п'яти цехів лозоплетіння. Якщо в 1991 році такої продукції було реалізовано на 2 мільйони карбованців, то нинішнього року планується більш як на 5 мільйонів, адже додалися нові цехи.

АСОЦІАЦ...

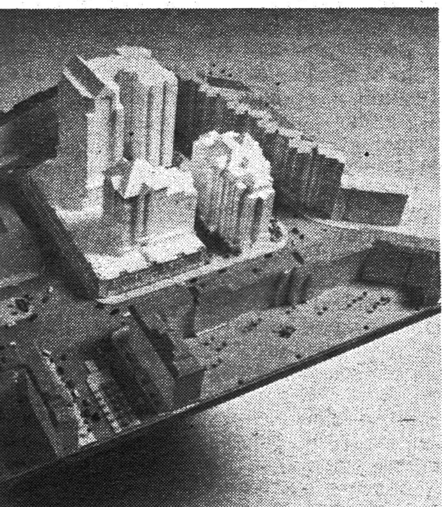
Тринадця... тридцяти, ц... створили а... матос... по... вить ... год... ки та 1500 ... Від реалі... асоціації н... нів карбова...

ЧОРНІ ЛЕ... НА БІЛО...

Заповідни...

Реалії

РЕДИТАЦІЯ ...ОТОКОЛОМ

...-центр. ...делягa. ...х умов ...бов'язань ...віклоне... ...иємст... ...валюту. ...ися. Не ...есть, ...тобуси, ...і квар... ...дитсад... ...нічого, ...купити, ...тувати ...все є. ...що ви... ...про на... ...вище... ...кт 2.7. ...Викон... ...юються, що у разі недодержання вищенаведених строків та зобов'язань один до одного, а також непідписання установчих документів спільного підприємства вони відшкодовують один одному понесені у зв'язку з цим протоколом збитки». Мудра влада! Довелося б сплатити Джону Семкові витрачені ним 250 тисяч доларів, якби не відмовилися підписувати протокол з вищенаведеним пунктом. Як пише бізнесмен у своєму листі: **«Я був розчарований, почувши про зроблене, але це мене не здивувало...**.

Недавній візит до Торонто пана Мосіюка ще раз підтвердив наше враження про адміністрацію міста, оскільки найбільшою його проблемою було виділення однієї години на обговорення проекту вартістю 150 мільйонів доларів».

Чому ж так сталося? Адже, як писав заступник голови міськвиконкому **В. Кочерга: «Ми не маємо жодних сумнівів у серйозності намірів Вашої фірми відносно проекту бізнес-центру в Києві».**

З добре поінформованих джерел стало відомо, що спочатку були претензії до висоти споруди. Канадійці були згодні внести будь-які корективи за умови схвалення концепції в цілому. Тоді було висунуто ще одну причину: ніби ділянка землі в районі Бессарабської площі коштує 40 мільйонів доларів. Далі — більше: «А чому місто матиме лише 20 відсотків власності, а не 51?» Наостанок взагалі нічого пояснювати не стали. Просто «ні!» — і край.

...Як зазначив у своєму інтерв'ю програмі «Тиждень» постійний представник України в ООН В. Батюк, наша держава щороку сплачує 10 мільйонів доларів на утримання ООН, і таку ж суму — на підтримку миру у світі. Цього року з валютою особливо скрутно. Та це — в дипломатів. А у столиці «зеленими» — хоч вулиці мости...

А, може, відмова від проекту — просто тактичний хід панів О. Мосіюка та В. Кочерги, щоб «набити ціну» і з іншої фірми взяти більше? Та чи не здається вам, шановні співгромадяни, що коли наші посадові особи «ходитимуть» так і далі, у нас з вами нічого, крім мату, не буде? Шах вже оголошено...

Катерина ВОРОНЕНКО.

Коротко

ВІНОК КОБЗАРЕВІ

На батьківщині Тараса Шевченка відзначено 178-річчя з дня його народження. Вранці 9 березня лягли квіти до пам'ятників Тарасу в Черкасах, Умані, Каневі, Звенигородці, Шевченковому, Моринцях. Вдень у художньому музеї обласного центру відкрилась ювілейна виставка місцевих художників, а надвечір в облмуздрамтеатрі, що носить ім'я Шевченка, відкрився огляд-продаж творів народних майстрів Черкащини, відбувся вечір кобзарського мистецтва.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

ПОЧИТАЙМО БРОКГАУЗА

Першу історичну бібліотеку відкрито в Кіровограді. Назвали її ім'ям видатного українського історика і державного діяча Михайла Грушевського. А розмістилась вона в приміщенні колишнього громадсько-політичного центру обкому КПУ — нині Палацу культури молоді... У фондах — понад 120 тисяч книг, що надійшли з колишніх партійних бібліотек та бібліотеки імені Івана Франка. Крім визнаних бібліографічних раритетів — енциклопедичного словника Брокгауза і Ефрона, Великої енциклопедії 1901 року видання, до послуг читачів зібрання творів всесвітньовідомих філософів, істориків, чимало іншої літератури.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

ЗАЛІЗНА ВАЛЮТА

Якось по телебаченню показали цікавий сюжет про те, що в Середній Азії великим попитом користуються металеві карбованці. Казали, що за сотню можна придбати «Мерседес».

А ось в універсамі № 3 Центрального райпродторгу Сімферополя, як повідомила газета «Южная столица», відмовляються брати карбованці з профілем Леніна. Та жителів міста це не хвилює. На ринкові один залізний можна легко реалізувати за три, а якщо поталанить, то й за 5—6 паперових.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

НЕ ХОЧУТЬ РИЗИКУВАТИ

За результатами недавнього соціологічного опитування, проведеного Донецьким облстатуправлінням на селі, виявляється, що «за» самостійне ведення господарства висловлюється лише третина опитуваних, причому 40 відсотків з числа тих, хто не бажає стати фермером, пояснили свою позицію матеріально-технічними та організаційними труднощами. 21 відсоток — великим ризиком і відповідальністю.

Тож, відсутність коштів і техніки, бажання і навичок у більшої частини сільського населення області загрожує перенести втілення наших кращих надій у майбутнє на невизначений час.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Анонс

ТИСЯЧОЛІТТЯ ГЛУХОВА

Археологічні розкопки, проведені недавно на території колишньої гетьманської столиці, допомогли уточнити час заснування старовинного міста. На основі виставки вчених виконком міської Ради народних депутатів прийняв рішення відсвяткувати у вересні цього року тисячоліття Глухова. Одним із найважливіших заходів у програмі підготовки ювілею стане створення історико-культурного музею-заповідника.

Віталій ПАВЛЮЧЕНКО.
Сумська область.

...Є ПОЛТАВУ

...купив ...ляв ос... ...рити в ...ологів... ...строло... ...ні обла...

...рогноз. ...ована ...родже... ...нні си... ...потяг ...к і ду... ...ні тра... ...ковість, ...нізовано), ...ний. На ...Укра... ...ерелом ...ного і ...Особли... ...а інши... ми центрами — Львовом і Миколаєвом, заснованими під сузір'ям Рака, а також із Канадою, США, Індією. Поки що Полтава дрімає, але вже з 1994 року, коли Юпітер увійде в сузір'я Скорпіона, виявляться перші ознаки майбутніх перетворень.

Щодо катастроф, то вони обминуть місто. Але є загроза аварії на якомусь підприємстві, порушення водопостачання та прориву каналізації. У новому мікрорайоні Левада буде знайдено цінний скарб, а в іншому місці — надзвичайне за лікувальними властивостями джерело.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

Телеграфним рядком з Волині

У МОДІ — ЛОЗА

Кухонні набори, дивани, стільці, столи, крісла-качалки, кошики, модні сумки тощо виробляють на Волині з лози майстри п'яти цехів лозоплетіння. Якщо в 1991 році такої продукції було реалізовано на 2 мільйони карбованців, то нинішнього року планується більш як на 5 мільйонів, адже додалися нові цехи.

АСОЦІАЦІЯ «ХУТРО»

Тринадцять звіроферм з тридцяти, що діють на Волині, створили асоціацію «Хутро», мета якої — поголів'я якої становить сьогодні 3200 голів норки та 1500 песця.

Від реалізації хутра в касу асоціації надійшло 16 мільйонів карбованців.

ЧОРНІ ЛЕЛЕКИ НА БІЛОМУ ОЗЕРІ

Заповідний фонд природи Волині становить 67250 гектарів, на території якого взято під охорону 34 види рідкісних рослин, 23 — тварин і птахів. Серед них — бобри, широкопалі раки, близько 100 чорних лелек, що облюбували собі місця в Шацькому природному парку та на озері Білому в Любешівському районі.

Богдан БЕРЕКЕТА.

...Д ЛУГАННЮ

...Змен... ...ень по... ...в на ...с німий ...жному ...заводу ...85 не... ...тить в ...о щорі... ...ни.

...ордонні ...ищем... ...є об'єд... ...разом з ...С. Є ін... ...ні. Пе... ...в у ...кономі... ...ступ до ...порізь... кі автомобілебудівники мають той же клопіт з постачальниками. А тут технологічні можливості дозволяють без особливих затрат перепрофілювати загальмовані лінії під випуск коробки передач для «малолітражки».

Звісно, одна пташка весни не робить, але провіщує напевне. 2—2,5 тисячі людей не залишаться без роботи. Скільки ж нових «Запорожців» і «Таврій» побіжать Тарасовими шляхами — порахуємо потім. А тепловози теж нікуди не подінуться, перечекають лиху політичну годину. Ними-бо СРСР — СНД Луганськ забезпечував на 95 відсотків.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

Реклама

Зайшов днями до міського військового універмагу, що по вулиці Пархоменка, 14, і здивувався. Замість кирзових чобіт та погонів побачив на полицях комп'ютери, програмні засоби, сучасну побутову та оргтехніку, літературу для спеціалістів. І зустріли привітно, не по-військовому: чого бажаєте, будь-ласка. З'ясувалося, що тут недавно відкрив двері перший у Києві спеціалізований комп'ютерний магазин.

У великому торговельному залі поки що чимало вільного місця, але вже сьогодні є на що подивитися. Та й ціни на периферію, скажімо вінчестерські диски та дискети, значно нижчі, ніж у комісійних.

Директор магазину Валерій Залещук пояснив, що на зниження цін вплинула конкуренція між постачальниками. Несуть не будь-що, а найкраще, знають, що тут швидше куплять, ніж будь-де. Якщо ж урахувати вигідне розташування магазину, то його господарі можуть з оптимізмом дивитися в майбутнє.

Запитав у директора малого підприємства «Комтех»

Ситуація

ГІРКІ БУТЕРБРОДИ

Двадцять літ Жовтневий трест їдалень та ресторанів і «Варенична» № 23 жили (і живуть) під одним дахом. І всі ці роки варенична не лише справно перераховувала гроші на утримання свого начальства з горішнього поверху, а й сплачувала оренду всього приміщення. Та ось між ними глек розбито, почалася непримиренна війна. Небожителі з другого поверху дуже розгнівалися на колектив вареничної. А втім, нічого страшного не сталося — просто варенична побажала стати самостійною, як це й дозволяє Указ нашого Президента про комерціалізацію торгівлі й громадського харчування. Забігаючи наперед, скажу: швидко з'ясувалося, що відвідувачам значно дешевше обіди обходитимуться. Тепер, правда, трест ніби зайвий.

Указ Президента велить органам місцевої влади протягом тижня реєструвати бажаючих працювати незалежно. Тут же минає третій тиждень, а доля «Вареничної» № 23 не вирішена. Голова Жовтневого райвиконкому Ю. Піняєв запевнив, що «все буде гаразд», та не зміг спростувати очевидного факту, що затримка йде саме від «деструктивних сил» у тресті й довкола нього. І це не виняток. У Бабушкінському районі Дніпропетровська є крихітне кафе «Гарячі бутерброди», де працює п'ять чоловік. Ці п'ятеро теж спокусилися принадами комерціалізації. І що ж?

— Спершу нас залякували, ловили ревізією, ми все перетерпіли, та зараз трест їдалень і ресторанів, по суті, звільнив нас усіх з роботи. От і плачуть дівчата гіркими сльозами,— розповідає завідуюча «Бутербродів» Г. Нікітенко.

Я б одне при цій нагоді сказав: останнім часом лідери дніпропетровської влади гаряче переконували народ, ніби вони тільки тим і займалися, що виправляли «фатальні помилки Києва». А воно не завадило б пошукати в області тих, хто не квапиться виконувати укази Президента та нові закони України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Зверніть у...

ЗАГО... КОМП...

Дмитра Віле... го з організат... коли ми пору... технікою по... наших співвіт...

— Уже с... відповідь.— ... приклад, кі... «Ксиком». Б... ня чи редакт... їхній фотон... «Кситайп». ... п'ютери, виго... кими майстра... побутові. Спо... не час, коли ... п'ютери будуть ... скажімо, від ...

Привертаю... з програм... ням. Всесвіт... ми «Борлан... софт», «Нант... тек» виставля... офіційних д... Києві — СП...

Гірник...

Зранку 9 ... розглядати ви... гірників Крив... гіону комісія ... ди України, ... родний депут... тухов. Гірник... ги його інфо... що на вимог... шахтарів Крив... Рада і През... прийняли пак... актів. Складе... мовленості к... важними ... страйкуючих ... підземного К...

...шено: безопл... ку не вважат... місія Верхов... ється до всіх ... тивів залізни... ргів та збага... риматися від ... штрафних сан... що страйкува... полягають на ... ліпшення про... безпечення ре... уряду треба ... мірні ціни і ... можливість ... використання ... чих потужнос... безпечення ... товарами. З п... ворізькому ... негайно вийт... Ради з пропо... нити статус м... вернутися до а... території міс... 1922 роках ...

Книжка ти...

ЩО ...

Полиці на... ось уже міся... з відомих пр... нюються. Це ... жно. Але такі... — з'явився т... лений том О. ... рас Шевче... — хроніка ж...

Приємне і...

САНА...

Корисне з ... рішили об'... вники виробни... «Закарпа... диційні кур... квалifік... ти у прос... діє на базі са... пати». Після ...

ГОЛОС України

Коротко

НОК КОБЗАРЕВІ

Тараса) 178-роджен- лягли Тарасу Каневі, ченково-ь у ху-іласного ювілейна виставка місцевих художників, а надвечір в облмуздрамтеатрі, що носить ім'я Шевченка, відкрився огляд-продаж творів народних майстрів Черкащини, відбувся вечір кобзарського мистецтва.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

ТАЙМО БРОКГАУЗА

бібліоте-вограді. ідатного і дер-ла Гру-ілістилась лишньо-тичного — нині чинобу- колишніх партійних бібліотек та бібліотеки імені Івана Франка. Крім визнаних бібліографічних раритетів — енциклопедичного словника Брокгауза і Ефрона, Великої енциклопедії 1901 року видання, до послуг читачів зібрання творів всесвітньовідомих філософів, істориків, чимало іншої літератури.

120 шли з

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

ЛІЗНА ВАЛЮТА

ню по-ет про Азії ве-гуються Казали, ридбати і № 3 одторгу ідомила газета «Южная столица», відмовляються брати карбованці з профілем Леніна. Та жителів міста це не хвилює. На ринкові один залізний можна легко реалізувати за три, а якщо пощастить, то й за 5—6 паперових.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

ОЧУТЬ РИЗИКУВАТИ

недав-опиту-Донець-ям на о «за» одар-е тре-ому 40 то не пояс-матері-органі- заційними труднощами. 21 відсоток — великим ризиком і відповідальністю.

Тож, відсутність коштів і техніки, бажання і навичок у більшої частини сільського населення області загрожує перенести втілення наших кращих надій у майбутнє на невизначений час.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

ІТТЯ ГЛУХОВА

Ради рийняв у ве-чоліття іважли-ямі під- готовки ювілею стане створення історико-культурного музею-заповідника.

Віталій ПАВЛЮЧЕНКО.
Сумська область.

рм з Волині, Хутро», тано-нор- в касу мільйо- рироди

Волині становить 67250 гектарів, на території якого взято під охорону 34 види рідкісних рослин, 23 — тварин і птахів. Серед них — бобри, широкопалі раки, близько 100 чорних лелек, що облюбували собі місця в Шацькому природному парку та на озері Білому в Любешівському районі.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Зайшов днями до міського військового універмагу, що по вулиці Пархоменка, 14, і здивувався. Замість кирзових чобіт та погонів побачив на полицях комп'ютери, програмні засоби, сучасну побутову та оргтехніку, літературу для спеціалістів. І зустріли привітно, не по-військовому: чого бажаєте, будь-ласка. З'ясувалося, що тут недавно відкрив двері перший у Києві спеціалізований комп'ютерний магазин.

У великому торговельному залі поки що чимало вільного місця, але вже сьогодні є на що подивитися. Та й ціни на периферію, скажімо вінчестерські диски та дискети, значно нижчі, ніж у комісійних.

Директор магазину Валерій Залещук пояснив, що на зниження цін вплинула конкуренція між постачальниками. Несуть не будь-що, а найкраще, знають, що тут швидше куплять, ніж будь-де. Якщо ж урахувати вигідне розташування магазину, то його господарі можуть з оптимізмом дивитися в майбутнє.

Запитав у директора малого підприємства «Комтех»

Зверніть увагу

ЗАГОРНІТЬ КОМП'ЮТЕР

Дмитра Віленського, одного з організаторів крамниці: коли ми поруч з імпортною технікою побачимо вироби наших співвітчизників?

— Уже сьогодні,— була відповідь.— От візьміть, наприклад, київську фірму «Ксиком». Будь-яка друкарня чи редакція позаздрить їхній фотонабірній системі «Кситайп». Є в нас і комп'ютери, виготовлені київськими майстрами, щоправда, побутові. Сподіваюся, настане час, коли українські комп'ютери будуть не гірші, скажімо, від тайванських.

Привертають увагу стенди з програмним забезпеченням. Всесвітньовідомі фірми «Борланд», «Майкрософт», «Нантакет», «Симантек» виставляють тут свою продукцію. Звичайно, через офіційних дистриб'ютерів у Києві — СП «Новинтех-Оптис» та «Діалог». Є і розробки українських програмістів. Приємно вразили, скажімо, програма-перекладач з англійської мови «Фалькрам» та система навчання комп'ютерній грамоті «Сезам». Закордонним зразкам вони поступаються хіба що якістю упаковки.

Одне слово, тут є все, що потрібно для роботи програмістів і тих, хто хоче навчитися цієї справи.

І головне, не обов'язково їхати до магазину, щоб довідатися про асортимент товару. Зателефонуйте 213-41-41, і продавці магазину дадуть вам кваліфіковану консультацію щодо асортименту товарів.

Побажавши хлопцям успіхів у новій справі, прямував київськими вулицями, на кожному розі оминаючи незмінний кооперативний ларьок з незмінною жувальною гумкою. Не маю нічого проти гумки, та дуже хочеться, щоб настав день, коли кожен з нас, заощадивши за кілька місяців гривні, зміг прийти на Пархоменка, 14 і сказати: «Загорніть оцей комп'ютер — я купую».

Андрій БОЄЧКО.

Ситуація

ГІРКІ БУТЕРБРОДИ

Двадцять літ Жовтневий трест їдалень та ресторанів і «Варенична» № 23 жили (і живуть) під одним дахом. І всі ці роки варенична не лише справно переказувала гроші на утримання свого начальства з горішнього поверху, а й сплачувала оренду всього приміщення. Та ось між ними глек розбито, почалася непримиренна війна. Небожителі з другого поверху дуже розгнівалися на колектив вареничної. А втім, нічого страшного не сталося — просто варенична побажала стати самостійною, як це й дозволяє Указ нашого Президента про комерціалізацію торгівлі й громадського харчування. Забігаючи наперед, скажу: швидко з'ясувалося, що відвідувачам значно дешевше обіди обходитимуться. Тепер, правда, трест ніби зайвий.

Указ Президента велить органам місцевої влади протягом тижня реєструвати бажаючих працювати незалежно. Тут же минає третій тиждень, а доля «Вареничної» № 23 не вирішена. Голова Жовтневого райвиконкому Ю. Пінясв запевнив, що «все буде гаразд», та не зміг спростувати очевидного факту, що затримка йде саме від «деструктивних сил» у тресті й довкола нього. І це не виняток. У Бабушкінському районі Дніпропетровська є крихітне кафе «Гарячі бутерброди», де працює п'ять чоловік. Ці п'ятеро теж спокусилися принадами комерціалізації. І що ж?

— Спершу нас залякували, ловили ревізією, ми все перетерпіли, та зараз трест їдалень і ресторанів, по суті, звільнив нас усіх з роботи. От і плачуть дівчата гіркими сльозами,— розповідає завідуюча «Бутербродів» Г. Нікітенко.

Я б одне при цій нагоді сказав: останнім часом лідери дніпропетровської влади гаряче переконували народ, ніби вони тільки тим і займались, що виправляли «фатальні помилки Києва». А воно не завадило б пошукати в області тих, хто не квапиться виконувати укази Президента та нові закони України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Гірники припиняють страйк

Зранку 9 березня почала розглядати виконання вимог гірників Кривбасу та перспективи розвитку цього регіону комісія Верховної Ради України, яку очолює народний депутат Василь Євтухов. Гірники взяли до уваги його інформацію про те, що на вимогу страйкуючих шахтарів Кривбасу Верховна Рада і Президент України прийняли пакет законодавчих актів. Складено протокол домовленості комісії з повноважними представниками страйкуючих колективів шахт підземного Кривбасу. Вирішено: безоплатний час страйку не вважати прогулом. Комісія Верховної Ради звертається до всіх трудових колективів залізничників, металургів та збагачувальників утриматися від застосування штрафних санкцій до шахт, що страйкували. Гірники наполягають на необхідності поліпшення продовольчого забезпечення регіону, для чого уряду треба встановити помірні ціни і надати району можливість якнайповнішого використання своїх виробничих потужностей для самозабезпечення продовольчими товарами. З цією метою Криворізькому міськвиконкому негайно вийти до Верховної Ради з пропозицією так змінити статус міста: а) або повернутися до адміністративної території міста, як у 1919—1922 роках (Криворізький регіон); б) або приєднати до Кривого Рога навколишні сільськогосподарські регіони з єдиним управлінням; в) або «підпорядкувати» Кривий Ріг Кіровограду; г) або повнокровно наповнити реальним змістом прийняту Верховною Радою у 1991 році постанову про планове матеріальне і продовольче забезпечення міста Кривий Ріг. Шахтарі припинили страйк з 9 березня 1992 року і вийшли на роботу в нічну зміну.

Представники шахт, що страйкували, звернулися до членів комісії Верховної Ради з вимогою узагальнити проблеми трудових колективів інших галузей народного господарства міста і довести їх до уряду України та Президента.

Шахтарі Кривбасу також пропонують Президентові України при призначенні свого представника по Дніпропетровській області врахувати висловлену раніше недовіру до всього складу Дніпропетровського облвиконкому; включити до збройних сил України розквартировану на території Криворіжжя дивізію військово-транспортної авіації.

10 березня гірники шахт Кривбасу вже відпрацювали нічну зміну і почали відвантажувати сировину постачальникам.

Микола КРАМАРЕНКО.
Кривий Ріг.

Книжка тижня

ЩО ТАМ ЗАЗЕЛЕНІЛО?

Полиці наших книгарень ось уже місяць чи й більше з відомих причин не поповнюються. Це сумно й тривожно. Але таки маємо радість — з'явився товстенький зелений том О. Кониського «Тарас Шевченко-Грушівський — хроніка його життя», якраз напередодні ювілею Кобзаря. Востаннє ця книга видавалася 90 років тому, але ще й досі не втратила свого значення художнього й документального. Новинку випущено видавництвом «Дніпро».

Христофор ГРУША.

Приємне і корисне

САНАТОРНЕ ПІДВИЩЕННЯ

Корисне з приємним вирішили об'єднати керівники виробничого об'єднання «Закарпатзв'язок»: традиційні курси підвищення кваліфікації проводити у профілакторії, що діє на базі санаторію «Карпати». Після занять слухачі можуть скористатися послугами відомої здравниці. За свідченням одного з «курсантів», саме останнє і приваблює сюди людей, адже ефективність лекцій залишилася на рівні «переливання з пустого в порожнє».

Микола ГОРВАТ.

Браво, «Інтербуд-2»

ПРЕМІЯ З ПРЕМІЄЮ

Не встигла, як мовиться, й фарба висохти того номера «Голосу України» від 5 березня цього року, де була надрукована замітка «Премія без премії», як у корпункті газети у Сумах задзеленчав телефон. «Прочитавши, що наша письменницька організація започаткувала премію імені Миколи Хвильового, але немає коштів для заохочення лауреатів, ми вирішили стати спонсорами у цій справі»,— сказав директор виробничо-комерційного підприємства «Інтербуд-2» Сергій Голишев і додав: «Готові й надалі матеріально підтримувати будь-які починання у сфері культури, що сприятимуть духовному відродженню України».

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

Кримінальна хроніка

ЯК ВАС, ДЕПУТАТЕ, ТЕПЕР НАЗИВАТИ?

Недавно з ферми колгоспу імені Юрія Федьковича Вижницького району пропало троє телят і лоша.

Завідуючий фермою В. Веклич вперто доводив правоохоронцям, що розкрадачів народного добра слід ловити десь на стороні. Проте слідча група не подалася на манівці, а зазирнула на подвір'я самого ж Веклича.

Та навіть живі докази причетності до крадіжки поділали не відразу. Злодія надійно оберігав від покарання статус депутата сільської Ради. Отож кримінальну справу проти липкого на руку завфермою було порушено лише тоді, як згоду на це дала сесія Банилівської сільради.

Окрім телят і лошати, «народний» несун поцупив ще й нового воза на пневмоходу та сідло.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

ПОГОДА

11—12 березня на Україні переважно без опадів, лише завтра вдень у західних та північних областях подекуди невеликий дощ, вітер південно-західний, 5—12 метрів на секунду. Температура вдень 6—12, на півдні до 15, вночі 0—5 градусів тепла, у східних областях до 3 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер південно-західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 6—11 градусів тепла.

Черговий по випуску новин Олександр ВИНОКУРОВ.
Тел. 441-88-72

ЯК РОЗДЕРЖАВЛЮВАТИ ГІГАНТ?

Приватизація

У ЧЕРКАСАХ усі знають: наймодніше одягнуті жінки зі стійким шлейфом французьких парфумів працюють на... об'єднанні «Азот». Натуральні китайські шубки і кожушанки, фінські чобітки, елегантні англійські сукні та багато інших милих жіночому (і не тільки жіночому) серцю «дрібниць» з'явилися тут одночасно з не дуже приємним на слух словом «бартер».

Щоправда, сповна насолоджуватися щедрими плодами бартерних угод заважали новонароджені «зелені», котрі, протестуючи проти «хімії», ледь не зависали зі своїми плакатами на «азотівських» трубах. Одначе минув час, вляглися пристрасті. Хто мав на «зеленій» хвилі стати депутатом — ним став. Спорожнів майдан, зникли пікети.

До честі керівників об'єднання висновки з «народного гніву» вони зробили правильні — не вороги ж, врешті-решт, собі і своїм дітям! Словом, одні, найшкідливіші, виробництва закрили, другі модернізували, а для третіх підготували програму «Екологія», яку й виконують поетапно.

Розвал Союзу добряче трусонув і «Азот». Порвалися зв'язки, і деякі цехи взагалі довелося зупинити. Але основну продукцію — карбамід, аміачну селітру, фосфорні та інші мінеральні добрива — підприємство продовжує відвантажувати для всіх суверенних держав співдружності і за кордон — від Китаю до Бразилії. Від швейцарської та французької фірм одержали за контрактом екологічно чисте обладнання. З югославською фірмою створено спільне підприємство...

Ось із такої «розминки» розпочалася наша розмова з генеральним директором виробничого об'єднання «Азот», президентом асоціації виробників мінеральних добрив України Борисом РАЙКОВИМ.

— Що далі? Це запитання турбує, напевно, Борисе Сергійовичу, і вас.

— Безперечно. Сьогодні наша багатотисячна трудова громада стоїть на роздоріжжі: роздержавлювати чи ні гігант? Якщо роздержавлювати, приватизувати, то яким чином? Чіткої урядової програми проведення економічних реформ, на жаль, ми так і не дочекалися. Ринкові закони запізнилися щонайменше на рік. А нам, незважаючи на непевну ситуацію, відсутність законів і орієнтирів, потрібно нарощувати виробництво вкрай необхідної для України продукції і дбати про подальший розвиток підприємства.

— Тому і свій виступ у багатотиражній газеті «Азот», яка, на диво, виходить у вас систематично, ви назвали «Вперед! Але яким шляхом?»

— Так, я запропонував колективно обговорити майбутнє «Азоту» і виклав три гіпотетичні моделі його розвитку. Перша — рухатися старим шляхом, вдосконалювати виробничі відносини, але без докорінного їх реформування. Друга — викуп об'єднання у приватну власність одним чи кількома підприємцями, і третя — створення акціонерного товариства, народного підприємства.

— Підтримку одержала, очевидно, третя модель.

— Переважна більшість трудівників схвально поставилася до ідеї стати співвласником підприємства. Хоч при цьому люди висловлювали занепокоєння з приводу відсутності державних, юридичних та інших гарантій збереження їх капіталів: а що коли сформується новий парламент чи прийдуть до влади нові «революціонери» і знову почнуть усе ділити? Велика частина працюючих особливо різко виступає проти другої моделі, вбачаючи у ній загрозу для себе перетворитися на «рабів» і гнути спину на «проклятих капіталістів»...

— Це психологічний момент, котрий, гадаю, невдовзі мине. Адже чимало з того, що вчора здавалося нам неймовірним, на сьогодні є звичним.

— Згоден. Але для цього потрібен час, а нам його бракує. Психологія заідеологізованого наймита, котрий нібито був вільним і працював на себе, вбивалася у голови десятки років. Позбутися її дуже непросто. Крім того, ситуація ускладнюється ще й тим, що «горді» пролетарі відкидають і третю модель — народного підприємства, вважаючи, що адміністративно - управлінський апарат, люди з тугими гаманцями обдурять їх, закуплять контрольний пакет акцій і експлуатуватимуть.

— Побоювання ці мені здаються небезпідставними.

— До деякої міри так, якщо парламент прийме проекти законів про приватизацію державної власності, запропоновані урядом. Складний механізм роздержавлення: через посередника між громадянином і підприємством, — з одного боку, і непідготовленість населення до реформи — з другого. — може створити грунт для зловживань. Уникнути цього можна. Право приватизації підприємства повинно бути віддано до рук тих, хто на ньому працює.

— Отже, Борисе Сергійовичу, одержавши право на приватизацію, ви зупинитесь на третій моделі...

— Вартість «Азоту» приблизно 750 мільйонів карбованців. Викупити його окремому підприємцеві, думаю, сьогодні не зовсім реально. Тим більше що й психологічно (ми про це вже говорили) люди не готові до цього. Акціонерне товариство, а я б наполягав на закритому його типі, дає змогу всім працівникам підприємства стати його співвласниками відповідно до грошового вкладу кожного. Таким чином, з'явиться реальна можливість контролю й управління господарською діяльністю з боку акціонерів. У власників акцій посилиться й зацікавленість в успіхові свого підприємства. Хоча щодо останнього не повинно бути багато оптимізму.

— Чому?

— Сумніваюся, що в робітника, який має незначну кількість акцій, автоматично з'явиться почуття господаря, співвласника. Може виникнути соціальне напруження у колективі через те, що в одного багато акцій, а в другого — мало. А що коли акції через кризову ситуацію не принесуть дивідендів? Усі ці підводні камені роздержавлення й приватизації наш мозковий центр, що працює над програмою створення акціонерного товариства, прораховує нині, на початку входження в ринкову стихію.

Інтерв'ю вела власний кореспондент «Голосу України» Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

ЗЕМЛЮ ВСІМ!

Фермер

Таке рішення прийняла сесія Полтавської обласної Ради народних депутатів. Щоправда, мова йде лише про виділення землі під городи. Для створення селянських (фермерських) господарств рекомендовано вилучити від 7 до 10 відсотків земельного запасу сільгоспугідь колгоспів і радгоспів. Отже, крига скресла. Та чи до радощів сьогодні?

За минулий рік в області знизилось виробництво основних видів продукції рільництва і тваринництва, а держзамовлення виконано лише з продажу соняшників. Тенденція до зменшення обсягів сільськогосподарського виробництва проявляється і в цьому році. Вже в січні на 46 кілограмів знизився надій молока від корови, продовжує скорочуватись поголів'я худоби і птиці. За тиждень-другий хліборобам треба виходити в поле, але зерном вони ще не забезпечені, не готова й техніка до роботи. Можна, звісно, знайти безліч об'єктивних причин, які призвели до кризи на селі, та хіба побільшає від того в магазинах м'яса й молока? Колгоспи й радгоспи доживають віку, і марно сподіватись, що в агонії вони досита нагодують народ. Якщо навіть за їх розквіту ми жили надголодь, то завтра й поготів.

Надії на фермера поки що також немає. По-перше, їх на пальцях можна перелічити, а по-друге, в пору свого становлення фермер більше думає про те, як йому не прогоріти, а не про загальне благо. І тому переважна більшість землевласників охоче береться вирощувати якщо не соняшник, то гречку. На цих культурах копійка прибутку завжди гарантована, а кому сіяти овочі, цукровий буряк, саджати картоплю? Отже, реальний шлях до виживання лежить тільки через власний город чи хоча б грядочку, з якої можна припасати і на борщ, і на закуску. Тут теж багато перешкод, бо сутужно з насінням, знаряддями обробітку грунту (звичайна лопата сьогодні коштує дві сотні та й та в дефіциті), добривами, транспортом (чим дістатися за 40—50 кілометрів із міста до села? Бензину немає — автобуси не ходять. Та іншого виходу просто немає: землю всім, хто бажає).

Комусь, можливо, такий шлях до розв'язання продовольчої проблеми не подобається або не підходить. Я ж особисто у швидкі результати економічних реформ на селі просто не вірю. І тому разом із сім'єю заявляю про свої права на дідизну — десять соток землі, де посаджу і посію все, що знадобиться на зиму. І перекуємо пера на орала!

Григорій ГРИНЬ, власний кореспондент «Голосу України».
Полтавська область.

Селянський щоденник

ЩЕ ОДНЕ РІШЕННЯ

— Сьогодні в колгоспах і радгоспах області не вистачає 570 доярок, — сказав із сумом заступник начальника управління сільського господарства і продовольства Волинського облвиконкому Володимир Сковородько. — Нікому корів доїти. А ті доярки, які ще працюють, це в основному жінки похилого віку. Мене лякає, що 2618 доярок в нашій області мають вік від 50 років і більше. А тих, кому за 30, можна на пальцях полічити. Як на теперішній час, то й заробітна плата в доярок дуже низька. В минулому році в середньому вона становила 330 карбованців на місяць, в цьому році — 680 карбованців. Тому й не дивно, що на ферму ніхто не йде. А тут ще й з кормами сутужно.

В результаті область щодоби недобирає 370 тонн молока. Тому виконком обласної Ради народних депутатів прийняв рішення, в якому рекомендував правлінням колгоспів, дирекціям радгоспів області встановити дояркам тривалість щорічної оплачуваної відпустки 35 календарних днів, а тим, які проживають і працюють у зонах з підвищеним рівнем радіаційного забруднення, — 42 календарних дні. Подавати одноразову матеріальну допомогу на оздоровлення в розмірі середньомісячної заробітної плати, забезпечувати сім'ям доярок 50-відсоткове зниження оплати за електроенергію, газ та паливо для побутових потреб. Є в цьому рішенні і такий пункт: доярки, які в розрахунку н 100 корів одержать не менше 95 телят, матимуть безплатно одне теля віком до місяця. Молоді до 30 років, яка виявить бажання працювати на фермі, будуть видавати одноразову допомогу в розмірі 3000 карбованців.

Богдан БЕРЕКЕТА, власний кореспондент «Голосу України».
Луцьк.

Бізнес

ЧАС ПІДБИВАТИ ПІДСУМКИ

Нещодавно відбулися збори акціонерів Республіканського акціонерного товариства «Українська біржа». Основні питання, які розглядалися на них, стосувалися результатів фінансово-господарської діяльності у 1991 — січні 1992 років. Складна суспільно-економічна ситуація в Україні, непослідовні, а часто-густо антиринкові дії Кабінету Міністрів країни, недосконала податкова політика ускладнюють роботу підприємницьких структур, заважають працювати на повну потужність. І все ж молодий український бізнес, незважаючи на всі перепони, успішно розвивається. Про це свідчить і звіт, з яким перед учасниками зборів виступив президент РАТ «Українська біржа» В. Бабич. Так, наприклад, формування фінансових ресурсів товариства на початковому етапі становлення відбувалося динамічно. Акціонерний капітал зріс більш як у десять разів, що свідчить про авторитет і довіру з боку партнерів. Дуже важливий і той факт, що для РАТ «Українська біржа» характерна висока ступінь фінансової автономності, тобто низька залежність від позикового капіталу, що дозволяє реалізувати задумані проекти власними силами. В. Бабич відзначив стабільний фінансовий стан акціонерного товариства і дуже високий коефіцієнт ліквідності, інакше кажучи, спроможності в стислі строки забезпечити повну реалізацію своїх фінансових зобов'язань.

Значно розширилася діяльність товариства. Якщо спочатку основна увага приділялась біржовій торгівлі, то останніми місяцями активно запрацював власний комерційний акціонерний банк та навчально-дослідний центр. Нині ведуться підготовчі роботи по будівництву системи консигнаційних складів у Закарпатті, формуванню Торгового дому.

Товарно-сировинна біржа консолідує економічні інтереси значного числа акціонерів РАТ. Зазначалося, що 70 відсотків з них уже відкрили на біржі свої брокерські контори. За півріччя обсяг біржових операцій збільшився в середньому з 1,7 мільйона карбованців до 16,5 мільйона, а кількість брокерських контор зросла у 3,5 раза.

Багато учасників біржі за сім місяців її роботи уклали обсяг угод, прибутки від яких перевищили їх початкові витрати на придбання акцій чи брокерських місць.

Помітно розширився асортимент товарів, що виставляються на торгах, розпочато продаж нерухомого майна, укладення угод з розрахунком в іноземній валюті.

Зазначалося, що позитивним моментом діяльності РАТ «Українська біржа» є створення власного банку «Українська фінансова група» із статутним капіталом понад 100 мільйонів карбованців, який уже має кореспондентські зв'язки з банками Москви, Риги, Франції, Сполучених Штатів Америки, Німеччини, Польщі. Він п'ятим серед банків України дістав право вести зовнішньоекономічну діяльність.

Ефективною є й навчальна діяльність по підготовці брокерів. Прибутки від неї значно перевищують рівень витрат навіть з урахуванням нових ставок оподаткування.

Республіканське акціонерне товариство здійснює велику благодійну діяльність.

Разом з тим президент РАТ В. Бабич зупинився на ряді негативних моментів роботи товариства. Непокоїть різке зниження останнім часом обсягу реалізованих на біржі товарів.

Нині найбільший зиск від діяльності біржі мають не засновники та акціонери, що відкрили на ній свої брокерські контори, а сторонні учасники, які придбали брокерські місця. Пасивну поведінку засновників та акціонерів характеризує і той факт, що майже сто їхніх брокерських контор за весь час роботи біржі не уклали жодної угоди.

Схвалення учасників зборів знайшла ідея створення фонду підтримки акціонерів і підприємств. Передбачається, що він подаватиме не тільки матеріальну допомогу бізнесменам, які постраждали від незаконних дій, а й правову, юридичну. Особливо хочеться підкреслити, що присутні на зборах одностайно вирішили не нараховувати дивіденди за 1991 рік, а весь прибуток використати на розвиток акціонерного товариства «Українська біржа».

Юрій ПІЛЬЧЕВСЬКИЙ, співробітник інформаційно-рекламної служби «Української біржі».
Київ.

Кому це вигідно

ЗАКОНИ УКРАЇНИ КРИМУ НЕ ПИСАНІ

Кримське телебачення відверто блокує телепередачі з Києва, і жителі півострова повністю позбавлені можливості слухати життєво важливу інформацію про купони і підвищення цін. Жодного разу ми не слухали і не дивилися оперативної інформації з цього питання членів уряду чи спеціальних комісій.

Приміром, напередодні введення купонів в Україні нам весь день показували телепередачі то з Херсона, то з Криму. А в цей же час жителі України слухали і дивилися передачі про заходи соціального захисту населення у зв'язку із введенням купонів. Цього ж дня була ще одна цікава передача — інтерв'ю з міністром оборони України Морозовим.

Кримське радіо може також безцеремонно обірвати трансляцію сесії Верховної Ради України або зовсім не передавати її. І взагалі, українського радіо ми майже не чуємо, для нас постійно транслюють передачі з Москви. Залишається тільки констатувати, що нашому благословенному «суверенному» Криму закони України зовсім не писані. Комусь дуже вигідно, щоб кримчани не знали обстановки в Україні.

Т. УСПЕНСЬКА.

Роздільне
Кримської АРСР.

ГОДІ ПАСТИ ЗАДНІХ

Навіщо глава нашого уряду підписав разом з іншими главами урядів членів СНД угоду про безмитні перевезення вантажів через території всіх країн співдружності? Адже значна частина всіх перевезень із Західної Європи здійснюється через сухопутні та морські кордони України. Але чому ми маємо утримувати і підтримувати в робочому стані порти, автомобільні, залізничні та інші шляхи сполучення. А в «нагороду» мати додаткові шкідливі викиди і в без цього забруднене від експлуатації автотранспорту повітря та на значну частину земель, вилучених із землекористування під нафто- і газопроводи з Росії в Західну Європу. Чи не зависока «нагорода»?

Свого часу власники автотранспорту всіх республік сплачували податки на розвиток шляхів російського Нечорнозем'я. Так то ж був Союз! Коли нарешті буде справедливо розділено всі активи та пасиви колишнього СРСР між колишніми республіками згідно з їх частками в національному прибутку, а співробітництво в СНД буде рівноправним та взаємовигідним?

Росія давно оголосила себе правонаступницею СРСР, а Україна чомусь лише через деякий час офіційно заявила свій протест. Чому з цього приводу не протестують інші держави СНД? Чи не тому, що дуже залежні від Росії? Відомо, що гуртом і батька добре бити. Але в такому гурті, як нинішній СНД, швидше «батько» своїх поб'є. Мабуть, настав час для України визначитись — або рівноправне співробітництво на взаємовигідній основі в СНД, або вихід із СНД, якщо такого співробітництва неможливо досягти.

Доки ми будемо дозволяти себе грабувати? Скільки ще зволікатимемо із втіленням радикальних реформ? Коли службові особи всіх рівнів нестимуть відповідальність за свою діяльність або за бездіяльність?

Уже годі пасти задніх, маючи такі можливості як в Україні.

А. ТЮТЮННИК,
офіцер запасу.

Глобине
Полтавської області.

ПЕРЕБУДУВАЛИСЯ? НЕ ВІРЮ!

Біль серця

У старому дореволюційному будинку, що по вулиці Пушкіна, 52, у Полтаві, наприкінці лютого 1987 року завалився дах, упав димар, обвалилася штукатурка зі стін і стелі. Мешканці квартири залишились без даху над головою, не мають можливості опалювати приміщення.

Проживала в таких умовах сім'я мого брата — 49-річного Сергія Михайловича Першина. Сім'я з трьох осіб: брат (інвалід II групи, ветеран праці), його дружина (медпрацівник) та дочка, якій на той час було 15 років.

Брат ні фізично, ні матеріально зробити ремонт не міг. Отже, звернувся до міськжитлооб'єднання, куди регулярно вносив квартплату. Його начальник — у минулому комуніст і депутат міської Ради, а тепер житель однієї із західних країн С. Рабінович — вислухав і пообіцяв допомогти. Та замість ремонтників прийшла відписка. За нею— друга, третя. Ні міськжитлооб'єднання, ні міськвиконком (голова І. Онопрієнко, заступник В. Підгорний), ні міськком КПУ (перший секретар О. Кива) не звертали уваги на прохання хворого ветерана праці.

Відтак з «квартиронаймачем» С. Першиним у липні стався інфаркт і він опинився в лікарні, а згодом, у грудні того ж 1987 року — ще й інсульт з паралічем лівої сторони тіла, йому відібрало мову.

Я, старший брат, звернувся з листом до тодішнього депутата Верховної Ради СРСР і першого секретаря обкому КПУ Ф. Моргуна.

Через місяць сім'ю брата відвідала солідна комісія.

Але й після того, що на власні очі побачили члени комісії, справа з місця не зрушила. І тільки на початку березня 1988 року, коли до Полтави мав приїхати перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький, забігали всі. Терміново розкрили дах. Талий сніг і дощі заливали вже всю квартиру, де лежав хворий інвалід.

Не витримавши такого «милосердя», брат, після третього інфаркту, помер.

Після смерті брата куди тільки не звертався я зі своєю кореспонденцією, в якій було викладено цю трагедію. У союзні і республіканські газети, особисто до М. Горбачова. Але звідусіль йшли відписки. Їх уже 35!

Минав час. Усі, хто причетний до трагедії, поспішали перебудуватися: будували дачні маєтки, просувалися по службі. Але ніхто не згадав про мої прохання. Біль з роками зменшився, та сьогодні хвилює інше. Всі, хто надсилав брату відписки, хто, власне, звів його в могилу, і сьогодні при владі. «Перебудувалися» і керують, як запрашські демократи. Та не вірю я їм, бо совість у людини одна, і її не можна перелицювати. Вона або є, або її нема.

Михайло ПЕРШИН,
ветеран праці, член Спілки журналістів України.

ВСЯКОМУ ВУЗУ НРАВ І ПРАВА

Відрядження за листом

Першим ще наприкінці минулого літа до редакції звернувся доцент Переяслав-Хмельницького філіалу Київського державного педагогічного інституту імені Горького (нині імені Драгоманова. — **І. К.**) кандидат філософських наук О. Ткаченко. Не склалися в нього стосунки з начальством. Не гнув спину та не хилився під кон'юнктурними вітрами. А це, звісно, далеко не завжди подобається начальству. Одне слово, О. Ткаченка «з'їли». «З'їли» швидко.

Мені думалося: не прижився, не спрацювався, всяке буває. Аж ось у редакцію звернулася ще одна людина — фельдшер медпункту Ніна Розовик. Хоча медичні працівники до штатного розпису вузу фактично не мають відношення, процес виживання був спланований і доведений за найактивнішого сприяння адміністрації філіалу і особисто проректора Івана Стогнія. Хоча багато хто стверджує: до цього стосунки між ними були найкращі.

І ось я у філіалі. Розмовляю зі студентами.

Вражає те, що студенти боялися називати свої прізвища. «Бо вже завтра ми тут вчитися не будемо», — говорили вони. Тому й пообіцяв: прізвищ їхніх не називатиму.

— Рівень викладання не завжди нас влаштовує. Є викладачі, які суворо питають з тих, хто ледарює. Але таких фахівців, як правило, цькують, заважають працювати. Так було, наприклад, з Марією Денисівною Карп'юк, старшим викладачем кафедри української мови та літератури. Комісія, очолювана колишнім секретарем партбюро Л. Калмиковою, під всевидющим оком І. Стогнія переслідувала її, залучивши до цього не лише викладачів, а й студентів.

— Загальний рівень викладання досить низький. У мене, наприклад, веде семінарські заняття випускниця цього ж вузу.

А ось що розповів зав. кафедрою фізичного виховання та спорту Геннадій Цибізов:

— Студентів часто зривають із занять. Їх використовують як будівельників, вантажників, прибиральників, двірників. Взагалі у нас парадоксальний інститут. Так, наприклад, деканатом педфаку керує біолог, до речі хороший біолог і хороша людина, але ж не за фахом. Факультетом фізичного виховання — історик. Або взяти кафедру фізіологічних основ фізичного виховання. Протягом року нею керував палеозоолог. (Палеозоологія — наука про тваринний світ минулого. — **І. К.**). Нічого за цей рік не зробив та й не міг зробити, бо він не фахівець. А тепер кафедрою керує кандидат сільськогосподарських наук...

Студенти й дехто з викладачів проводили аналогію з 1937 роком. Бо кожному, хто насмілиться сказати правду, погрожують або виключенням, або звільненням з роботи. А багато вже й зневірились, що у філіалі щось можна змінити на краще.

Та повернемось до історії звільнення фельдшера медпункту Н. Розовик. Не хочу гадати, чому виникла така необхідність. Принаймні коли я звернувся до документів, то знайшов там цікаве рішення зборів трудового колективу про припинення(?!) дії медпункту. Звичайно, колектив — велика сила. Але навіть вона не в змозі припинити діяльність медпункту вузу, в якому навчається понад 2000 студентів лише стаціонару (до того ж студенти факультету фізичного виховання. — **І. К.**). Замість медпункту трудовий колектив вирішив відкрити... перукарню та майстерню з лагодження взуття. Потім колектив (чи адміністрація?) вирішив реорганізувати медпункт, де, звичайно, місця для Н. Розовик не знайшлося...

За останній час із вузу пішли О. Самарський, М. Шкуленда, О. Ткаченко, І. Люрхн, В. Товкайло. Проте філіал підсилили такі «неординарні» особистості, як Тетяна Білобровко — учорашній секретар з ідеології Переяслав-Хмельницького міськкому партії, котру так розчулено прилаштував І. Стогній на посаду проректора з... капітального будівництва. Невже поклали надії, що проблеми будівельні, про які мені так бідкався, будуть розв'язані. Думаю, не скоро. А тим часом вчена рада розглядає питання «про роботу адміністративно - господарської частини по виконанню капітального та поточного ремонту» (?!). Чи потрібні ще якісь коментарі?

Мене застерігали, що матеріал цей все одно не надрукують. Що у заслуженого проректора дуже міцні й родинні, і просто дружні стосунки з великими людьми в Києві. Але ж хіба дружні стосунки мають бути на шкоду справі. А тому сподіваюся: все те, що діється у Переяслав-Хмельницькому філіалі, належно оцінить Міністерство освіти України. Оцінить і зробить висновки. Можливо, тоді такі хороші слова на фасаді Переяслав-Хмельницького філіалу — «Вчитель — ключова фігура перебудови» — не сприйматимуться як звичайнісінька блюзнірство.

Ігор КАБЛАК.

Переяслав-Хмельницький—Київ.

Мого батька в 1938 році було необгрунтовано звинувачено й розстріляно як ворога народу. Тепер він реабілітований посмертно. Згодом мати в батьковій хаті прописала іншого чоловіка, з яким жила в незареєстрованому шлюбі. Після смерті матері той чоловік став власником батьківської спадщини. Чи можу я одержати цю спадщину, якщо я не проживав разом з матір'ю?

А. НАДВІРНЯК.

Київ.

Відповідно до статті 5 Закону УРСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні», реабілітованим або їх спадкоємцям повертаються вилучені будівлі та інше майно, по можливості в натурі.

Роз'яснює юрист

СПАДКОЄМЕЦЬ

Ситуація, що склалася при вирішенні питань, пов'язаних з спадщиною після реабілітації посмертно батька заявника, ускладнюється тим, що його мати перед смертю прописала в своєму дворі Д. Марценюка, хоча двір був фактично колгоспний. Згідно зі статтею 563 Цивільного Кодексу України у разі смерті члена колгоспного двору спадкоємство не відкривається, а все майно цього двору залишається іншим (живим) його членам. Цього разу так і сталося, що будівлями та іншим майном заволодів Д. Марценюк. За записами у Воробіївській сільській Раді Дунаєвецького району Хмельницької області він вважається таким членом двору.

Дунаєвецький районний народний суд, керуючись статтею 563 Цивільного кодексу України, відмовив у позові А. Надвірняку. Цей спір вирішувався до прийняття Закону «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні». Отож, А. Надвірняк набув певних прав на спадщину після введення цього Закону в дію та реабілітації батька. Комісія з питань поновлення прав реабілітованих Дунаєвецької районної Ради народних депутатів вирішила повернути А. Надвірняку вартість майна на суму 5591 крб. 80 коп.

А як же бути зі спадщиною на хату та інші будівлі?

В цьому разі слід скористатися статтею 343 Цивільного процесуального кодексу України, яка передбачає у зв'язку з нововиявленими обставинами порядок перегляду рішень, ухвал і постанов суду, що набрали законної сили. Заяви про це треба подавати протягом трьох місяців, з моменту, коли стало відомо про ці обставини.

Так що, Адаме Васильовичу, вам ще раз потрібно звернутися до того суду, який розглядав попередній позов.

Іван ДОЛГИЙ,
юрист.

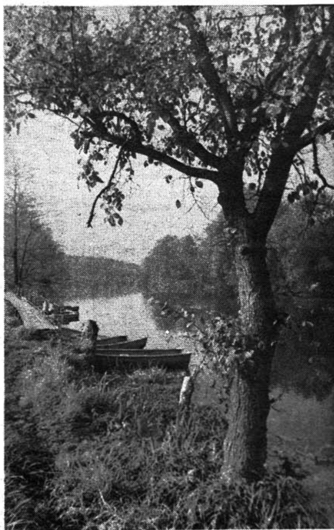
ВІД РЕДАКЦІЇ. Подібних непорозумінь у зв'язку з вирішенням питань, що виникають в судовій практиці при розгляді справ щодо виконання Закону «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні», безліч. Тому, очевидно, доцільно, щоб Верховний Суд України узагальнив судову практику при вирішенні позовних вимог, що випливають із Закону про реабілітацію, і дав відповідні роз'яснення.

ЧИЯ СІТКА У БРАКОНЬЄРА?

Роздуми колишнього природоохоронця про невдалий експеримент, навіяні публікацією в «Голосі України» від 20 грудня 1991 року матеріалу «Риба на міністерському столі».

Чому нищення природних багатств, забруднення навколишнього середовища, браконьєрство й «дикий» відпочинок на озерах, водосховищах і ріках всупереч громадським протестам та існуванню безлічі природоохоронних органів процвітають і досі?

Звичайно, можна, як завжди, послатись на екстенсивний розвиток промисловості, несумлінність керівників, всемогутність центральних міністерств та відомств тощо. Нарешті, на тоталітарний режим. Але багато чого вже немає, однак проблеми залишаються. Що ж робити? Сподіватись на свідомість? На жаль, до цього нам ще далеко. Потрібні економічні важелі впливу на промисловців. Та й їх нема. Що ж за таких умов мають робити природоохоронці?

Живу не березі водосховища. Майже двадцять років працював у рибоохороні й добре знаю її недоліки. Десятиріччями на очах у її працівників розорюють заплави аж до самої води, в балках складують отрутохімікати й міндобрива, у водоймища скидають брудні промислові й сільськогосподарські стоки. Десятиріччями відкрито орудують усім відомі одні й ті ж самі браконьєри! І справа не в малій чисельності інспекторів чи потужності їхніх катерів.

Для вирішення будь-якого питання конче потрібно принаймні визначити справжній стан справ, розробити й виконати певні заходи, простежити й оцінити наслідки. Рибоохорона дуже далека від такого підходу до праці. Жодну комісію не цікавило, як скоротити кількість вже відомих забруднювачів та запобігти виникненню нових, як змінюється розмах браконьєрства. Для звітів, як і раніше, використовують зовсім інші показники: кількість проведених перевірок, складених актів, протоколів тощо. Отже, усі вони проміжні і аж ніяк не відображають ані стану природного середовища, ані роботи рибоохорони. Зате такий звіт дає можливість працювати за принципом «ти — мені, я — тобі».

Складання формального акта перевірки об'єкта, поперше, стане в нагоді інспекторові при звітуванні, а по-друге, якщо виявлено джерела забруднення, допомагає постійно утримувати «на гачку» керівників і почуватися завжди «бажаним» гостем.

Усі задоволені! Ось тільки часто-густо для «проштовхування» безлічі питань з того й іншого боку потрібна риба. Де її взяти? Допоможуть «свої» браконьєри-постачальники. Коли так, то інспекторам і на браконьєрство «чужих» доводиться заплющувати очі. Якщо потрібні браконьєрські снасті, допоможуть знов-таки інспектори. Адже склад рибоохорони перетворюється на своєрідний пункт прокату. Буває, одна й та ж сітка потрапляє на склад кілька разів, доки не перетвориться на дрантя. І тільки тоді — на багаття. Забезпечивши у такий спосіб «партнерів» засобами лову, інспектору слід потурбуватися й про охорону... Ні, не природи, а... партнерів-браконьєрів. Адже серед них є й керівники усіляких рівнів, яким не дуже хочеться ризикувати власною репутацією. Що, як застигне громадський інспектор, студент-дружинник? Та й інші свідки ні до чого, особливо «чужі», «професіональні» браконьєри...

Отак головні браконьєрські кінці тягнуться до рибоохорони. Затримують лише незначну кількість браконьєрів. Та й то здебільшого із «залітних».

Як же набуває рибоохорона необхідного для звітування показника? Невичерпним джерелом для актів та протоколів є рибалки-любителі. Побутує жарт, що навіть правила спортивно-любительського рибальства призначені саме для цього. Тому ніхто й не намагається досягти їх виконання. У звіті за 1986 рік я повідомляв, що лише п'ять відсотків рибалок-любителів дотримують правил. Проте звертати увагу на такі «дрібниці» нікому не вигідно.

Намагаючись щось змінити, запропонував працювати не на себе, а «на водойми». Звичайно, за тих часів не міг говорити так відкрито, тому йшлося про кінцевий результат роботи. Це руйнувало всю систему злочинного «самозабезпечення», яка будувалась на безглуздому збиранні кількісних показників і пересиланні їх до Москви. Можна уявити реакцію рибоохорони, Укррибводу! Але під тиском преси останній все-таки погодився на експеримент. Щоправда, без дотримання необхідних умов, що давало надію «обламати роги» його ініціатору. Та й вирішальне слово Укррибвод залишив за собою.

Почалася нерівна борня. Чим більше вимальовувалися наслідки роботи на нових засадах, тим шкідливішою для водоймища ставала діяльність бюрократів від рибоохорони, яких очолив старший інспектор М. Квашин. Це не був якийсь місцевий розбрат, бо відбувався він при потуранні начальника Укррибводу Л. Науменка. Якщо хтось із інспекторів намагався допомагати мені, негайно упадав у немилість керівництва.

Але налагоджені зв'язки луснули. Було затримано близько 200 порушників, серед них кілька громадських інспекторів, їхніх родичів і друзів, виявлено кілька штатних інспекторів, які сприяли браконьєрству. Вилучено 800 заборонених засобів лову. Після цього, щоб забезпечити своїх потерпілих друзів снастями, двічі за участю інспекторів було влаштовано пограбування складу конфіскатів. Довелося вдатися до їх знищення, за що мене звинуватили в порушенні інструкції.

За час експерименту було також вирішено понад 70 питань щодо зменшення забруднення водоймища. Лише за сезон порушників серед рибалок-любителів зменшилося з 95 відсотків до п'яти...

Терпіти й далі такі «ляпаси» Укррибвод не хотів і експеримент припинив. Усе швидко стало на колишні місця. І сьогоднішні намагання Укррибводу залишитись біля годівниці — не новина. Щодо передавання «особового складу» рибоохорони Мінприроди, то навряд чи це варто робити. Адже добирали туди людей безпринципних, здатних на сліпу підтримку керівників. Усіх, хто замість цього прагне захищати природу, вони прибирають. За кількістю судових процесів зі своїми працівниками адміністрація Укррибводу, мабуть, не поступиться нікому.

Сьогодні рибальство — вже не просто відпочинок чи розвага. Ціни на продукти зростають. Тож не впадуть «у ціні» й інспектори. Тим більше, що передумови їхнього «процвітання» досі не усунено.

Петро ВЛАСЕНКО.
Мартова
Харківської області.

Фото **Михайла КИРИЧЕНКА.**

P. S. Начальник іхтіологічного відділу Укррибводу Н. Литвиненко, яка була керівником згаданого експерименту, анітрохи не закидаючи П. Власенкові щодо рівня його кваліфікації, має серйозні претензії до нього як до організатора. Зокрема, не було належного контролю за місцевою рибною промисловістю, що призвело до надмірного вилову риби і, що дуже важливо, молоді. Водночас не зариблювалося водоймище. Разом з іншими причинами, які, втім, не є головними, це спричинило зменшення вилову приблизно в десять разів.

Звичайно, важко одній людині, навіть висококваліфікованому фахівцеві, охопити всі напрями нової роботи. «Ми допомагали Петрові Івановичу,— говорить Н. Литвиненко,— пропонували свої способи розв'язання проблем, що виникали. Однак він неохоче звертав на них увагу».

Щодо припинення експерименту, який тривав два роки, то це відбулося фактично само собою після того, як П. Власенко звільнився за власним бажанням.

Що ж, знайома формула завершення багатьох експериментів...

АБО ВИЖИВЕМО, АБО НІ

Торік Академія наук України розробила концепцію поліпшення якості питної води. Було створено відповідну науково-технічну програму. Чи потекла після цього з наших кранів чистіша вода?

Саме це питання можна вважати головним на засіданні, що відбулося днями в президії Академії наук.

Розмова точилася навколо доповіді члена-кореспондента АН України В. Гончарука. В усьому світі, сказав він, для питної води використовують джерела першої категорії, у нас — здебільшого ріки, вода в яких належить до третьої-четвертої категорії (тобто це вже стічна вода). Кожний шостий в Україні п'є воду, яка не відповідає державним стандартам. Останні, в свою чергу, потребують негайного перегляду. Вони досі не містять обмежень щодо вмісту в воді деяких надзвичайно токсичних, канцерогенних, органічних домішок. Доконечно потрібно враховувати явище синергізму, коли навіть «нормальні» домішки окремих речовин на тлі великого загального забруднення середовища призводять до сумних наслідків, як це було у Чернівцях.

У межах програми «Питна вода» В. Гончарук запропонував використати кілька нових технологій очищення питної води, розроблених науковцями. Він додав, що навіть за старими цінами і без урахування водопостачання в селах для цієї програми потрібно 3,6 мільярда карбованців. Втім, щоб через кілька років справа не завершилася лише рекомендаціями, роботу треба починати сьогодні.

Міністр охорони навколишнього природного середовища Ю. Щербак закликав не триматися принципу «спочатку забруднимо — потім очистимо» і перейти до нового рівня мислення, розповів про створення Державної комісії по врятуванню Дніпра, з якого п'ють воду сорок відсотків населення України.

Головний санітарний лікар України В. Марієвський згадав випадки захворювань від брудної води, зокрема на холеру в Одесі. Він переконаний, що потрібен закон про питну воду...

Комунальники запропонували скасувати постанову Мінприроди про штрафи за забруднення води, бо крайніми завжди стають саме вони. Науковці вважали, що кожній людині треба знати, як поводитися із звичайнісінькою питною водою, бо не така вона вже й безпечна. Пропонували створити автоматизований банк даних, без якого не можна встановити «діагноз захворювання». Керівництво Київводоканалу переконувало, що питна вода в Києві цілком відповідає стандартам. А щоб навести порядок, кожній річці потрібен хазяїн, а не комісія по врятуванню. Академік Л. Кульський звернув увагу на свої технології очищення води, що їх чомусь не помічають...

Отака водоверть!

Підсумки засідання підбив Президент АН України Б. Патон. Не можна вважати, сказав він, що якість води поліпшилася, хоча дещо й зроблено.

Необхідно терміново розробити конкретні пропозиції для уряду, прискорити перехід від лабораторних досліджень до промислового впровадження сучасних технологій, одержання якісної питної води.

Можна лише додати, що доки вчені вишукують способи вирішення проблем чистої води, наше з вами життя, мабуть, теж перебуватиме на рівні лабораторних досліджень: або виживемо, або ні.

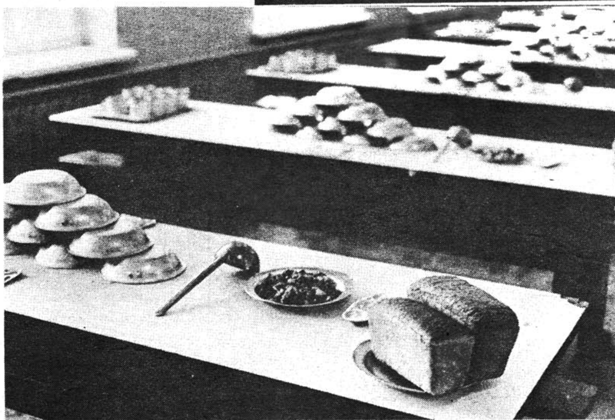
Олексій БРЕУС,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

НА ОСТРОВІ З АРХІПЕЛАГУ ГУЛАГ

Чи можна уявити тюрми, які б належали Міністерству культури чи Державному комітетові по цінах? Чи можуть взагалі у правовій державі бути відомчі в'язниці? У величезній імперії під назвою «Радянська Армія» такі не лише були, а й зберігаються понині. У дисциплінарних батальйонах, спадкоємцях знаменитих штрафбатів, утворених за наказом «батька народів» у роки Великої Вітчизняної війни, й сьогодні утримуються тисячі військовослужбовців, які скоїли злочини під час проходження військової служби.

Дисбатів, цих найпотворніших утворень тоталітаризму, в Україні три. Один з них знаходиться не так далеко від залу засідань українського парламенту, на околиці Києва. Тут усе, як у зоні. Вишки з вартовими, колючий дріт, грати, бараки. Закони й жаргон в дисбаті теж «зеківські». Після відбуття покарання в зоні хлопці дослужуватимуть ще у війську. Можна уявити, яку «науку» принесуть такі «діди» в казарми вчорашнім десятикласникам.

Військова реформа в Україні передбачає ліквідацію таких армійських правових структур, як трибунали і прокуратури. Але починати треба з дисбатів. Доки існуватимуть ці філії ГУЛАГу, Україна не матиме права називатися правовою державою.

А поки що зеки у військових бушлатах «тягнуть строк» за відомчими гратами. Працюють, відпочивають, тужать, мріють і навіть одружуються. Життя триває і тут, на острові з архіпелагу ГУЛАГ.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Фото Укрінформ.

ЧИ ГОТУЮТЬ ЗАКОЛОТ БОЛГАРСЬКІ ГЕНЕРАЛИ?

На зв'язку Софія

На зустрічі з прихильниками Союзу демократичних сил міністр оборони Димитр Луджев (людина цивільна, історик) заявив, що він має точну інформацію про неабияку активність генералів у відставці. «Вони розробляють плани дестабілізації обстановки в країні»,— сказав він.

Цій заяві міністра передувала нарада 39-ти найрадикальніших депутатів парламенту від СДС, що відбулася у Варні. На ній прийнято декларацію, де опозиційна Соціалістична партія звинувачується в терористичних намірах. Депутати заявили, що колишні комуністи змінили тільки вивіску, перейменувавшись у соціалістів. Того ж дня у вечірніх новинах телебачення показало репортаж з Перника: ватажок розлючених пенсіонерів закликав усіх взятися за вила, лопати та розігнати демократів.

У відповідь Союз демократичних сил скликав у Софії багатотисячний мітинг під гаслами: «Комуністів — геть з парламенту!», «Хай живе СДС!». Ахмед Доган — лідер руху за права і свободи болгарських турок — навіть закликав депутатів прийняти закон про заборону діяльності БСП, як спадкоємниці БКП.

Чи справді тутешні генерали готують переворот? Чи дійсно соціалісти з ними заодно? Аби спростувати ці звинувачення, лідер Соціалістичної партії Жан Віденов зустрівся з президентом і міністром внутрішніх справ Болгарії. Виявилось, що вони не мають ніякої інформації щодо організації заколоту в країні. Якщо це так, то чому з'явилися твердження про «військову загрозу»?

Можливо, це маневр лідерів СДС та уряду, щоб відвернути увагу людей від злободенних питань. Скажімо, кризи в енергетиці. Ось скоро вже буде місяць, як болгари живуть у ритмі 3:1, тобто три години світло є, а одну — немає. Бо вийшов з ладу енергоблок АЕС «Козлодуй». Такої темряви в містах та селах люди не пам'ятають з часів Живкова. «Прийшли до влади демократи, а що змінилося — нічого!» — кажуть критики СДС. Звичайно, це не так. Втім, незадоволення людей зростає. Вони прагнуть явних змін до кращого. Ось на цьому фоні саме й з'явилася версія про заколот. Більше того, прем'єр Філіп Димитров не виключає можливості саботажу в «Козлодуї». «Комісія з'ясує, що до чого»,— сказав він. А лідер парламентської групи СДС Олександр Йорданов недавно заявив, що економічну реформу гальмує номенклатура на місцях. Може й так. Та чи не нагадує це «славний» 1937 рік в СРСР — мітинги, заяви про саботаж, нагнітання пристрастей.

Можливо, ця аналогія не зовсім вдала. Однак, на мою думку, спихати всі труднощі переходу від планової економіки до ринку на когось — неправильний хід правлячої партії та уряду. Бо це може бути розцінено як неспроможність щось реально зробити.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

ЧОГО ХОДИЛИ ЗА ТРИ МОРЯ?

Бізнес-контакт

З певною часткою іронії можна сказати, що на цей крок Одеський облвиконком підштовхнули місцеві заповзятливі «туристи», які, регулярно виїжджаючи віднедавна до Туреччини, роблять свій досить вдалий, як на наш погляд, бізнес. Та й деякі підприємства почали дедалі частіше позирати на турецький берег. Одне слово, на недавньому своєму засіданні виконком розглянув таке «несподіване» питання: про розвиток прибережної та прикордонної торгівлі з Турецькою Республікою. І прийняв, зрозуміло, відповідне рішення.

Обумовлено, зокрема, таке: прибережна й прикордонна торгівля здійснюються за рахунок надпланової продукції, місцевих ресурсів, товарів, які виділяються за ринковими фондами, а також сировини й матеріалів, заощаджених на підприємствах, в об'єднаннях і організаціях області. Немаловажно, що увесь прибуток від експорту спрямовують на закупівлю товарів народного вжитку для задоволення потреб населення районів, що здійснюють прибережну й прикордонну торгівлю, а також на придбання машин, обладнання, матеріалів, яких в регіоні у дефіциті. І ще одне: у централізовані фонди держави валюта при цьому не відраховується. Тобто знято гальма, що неабияк стримували торгівлю із зарубіжжям, коли державні структури забирали для себе левову частку валютних надходжень.

Не думаю, що той акт, про який розповів, був виконкомом спеціально приурочений до приїзду в Одесу представників ділових кіл Туреччини на чолі з міністром промисловості й торгівлі цієї республіки Кіосе. Скоріше, просто стався самим життям обумовлений збіг подій. Та все ж господарям було приємно про свій недавній крок повідомити, а гостям — почути. І після того кроку природнішими виглядали нові. Територіальна близькість українського Причорномор'я й Туреччини, надійний транспортний зв'язок між ними зумовили, безперечно, інтерес турецьких бізнесменів до зустрічі в Одесі, ту кількість фірм (понад 100), що взяли участь у проведеному тут бізнес-семінарі.

Не скажеш, що з першої зустрічі вдалося багато про що домовитися, адже йшло, по суті, «промацування» партнерами один одного. Причому не завжди воно було на користь наших молодих бізнесменів. Далеко не всі вони представляли солідні державні чи акціонерні підприємства й об'єднання: таких було тільки близько двох десятків, тобто чверть від присутніх, а решта — то здебільшого кооперативи й малі підприємства, у яких і можливості, й капітали досить куці. А зарубіжних підприємців цікавив розмах. Їм явно не хотілося «стріляти по горобцях».

І все ж перший млинець не був гливким. Зійшлися ось на бізнес-семінарі представники одеського виробничого об'єднання «Холодмаш» та приватної стамбульської фірми «Арчелик» — і одразу знайшли спільну мову про заснування в Одесі спільного підприємства, яке випускало б побутові холодильники, пральні машини, праски тощо.

Досягнуто попередніх домовленостей і в деяких інших напрямках, зокрема — між проектантами й будівельниками офісів та житла. А ряд турецьких і українських туристичних фірм свої спільні задуми вже починають реалізовувати...

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Таємні плани

ПЕНТАГОН ЗАХИЩАТИМЕ ЛИТВУ

Газета «Вашингтон пост» опублікувала секретний документ Пентагону. В ньому Литва вперше включена в «сферу життєвих інтересів США». Передбачено: якщо Москва спробувала б знову зайняти Литву, США і НАТО розгорнули б широкомасштабні воєнні дії проти Росії.

Згідно з планом проведення війни «на литовському фронті», передбачені великомасштабні військові дії на землі, в повітрі, на морі, в яких візьмуть участь 24 дивізії НАТО, 70 авіаескадрил і шість авіаз'єднань морського базування. Сім військових сценаріїв, у тому числі і литовський, були різко піддані критиці в сенаті США. Деякі члени спеціального комітету сенату назвали частину операцій далекими від дійсності і висловили незадоволення, що інформацію першими отримали журналісти, а не комітет.

Газета «Вашингтон пост» наводить розрахунки часу, який необхідно було б затратити для вирішення кожного конфлікту.

У випадку вторгнення Росії в Литву війна тривала би 89 днів (включаючи 21 день на «бої підвищеної інтенсивності»). А війна на Філіппінах, у випадку перевороту, затягнулась би всього на 7 днів. Цікавою виявилась і реакція литовського керівництва. У республіки склалися добрі стосунки з нинішнім урядом Російської Федерації, і вона не уявляє собі ніяких воєнних дій, які санкціонував би, наприклад, Президент Б. Єльцин. Це неможливо. З такою думкою Голови Верховної Ради Литви В. Ландсбергіса ознайомив журналістів інформаційний відділ Верховної Ради Литви. На думку Ландсбергіса, те, що передбачалось Пентагоном як можливість, може загрожувати Литві тільки у випадку відставки Б. Єльцина і приходу до влади антидемократичних сил.

—США вважають, що їм життєво необхідно захистити свободу і демократію в Литві. І ми не можемо на це сердитися,— сказав В. Ландсбергіс. Але трактування газетою «Вашингтон пост» Прибалтики як балтійської зони впливу колишнього Радянського Союзу повинно канути в Лету разом з усіма недобрими згадками про пакт Молотова — Ріббентропа і про розподіл Європи на зони чиєї-небудь експансії.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

За матеріалами агентства Рейтер та Литовського телеграфного агентства.

Фотофакт

Народження сина чи онука — завжди свято. Таджикистан особливо багатий на них, адже в республіці зберігається чи не найвищий у світі рівень народжуваності. Щорічний приріст населення тут перевищує три відсотки. Останнім часом, проте, дедалі більше приходить розуміння проблем, з цим пов'язаних. Наприклад, з січня теперішнього року припинено виплату допомоги на дітей. І багатодітні родини відразу відчули велику діру в своєму бюджеті.

Знімок Г. РАТУШНОГО.

Зі світу — по факту

● До списку ворогів автомобіліста (разом із поліцейським, злодієм, п'яним водієм зустрічної машини) у штаті Флорида додався ще один — крокодил. Зубасті тварини прокушують шини, крила, дверцята... Як з'ясувалося, винна в цьому людина. Вона засмітила й залила нафтою водойми, де живуть крокодили. От і довелося їм шукати порятунку на суходолі. А там — те ж саме: суцільне звалище. Здається, алігатори вирішили помститись.

● У Франції винайдено кисломолочний напій, який нейтралізує негативні для людського організму властивості морської води. Отже, її віднині можна споживати без шкоди для здоров'я, що порадує жителів приморських пустель і жертв катастроф на морі. Щоправда, лише в тому разі, коли винахідник відкриє секрет складових цієї «протиотрути» і технології її виготовлення.

● Вбивця, засуджений до двадцяти двох років ув'язнення, не витрачав у тюрмі німецького міста Ербах ані як, здавалося б, не дорогоцінного часу. Протягом відбуття «строку» він вивчив дев'ять іноземних мов і завчив напам'ять усю дюжину томів Великої німецької енциклопедії.

● За тринадцять років перебування в папському сані Іоанн-Павло II здійснив 53 зарубіжних турне, в ході яких відвідав сто країн. Папа римський пролетів на літаку понад 800 тисяч кілометрів, що майже вдвічі перекриває відстань від Землі до Місяця, побував на п'яти континентах, двічі перелітав Північний полюс. Щоправда, досі йому не вдалося побувати в СНД, Китаї та на Кубі, хоча він неодноразово висловлював бажання відвідати їх.

● Процес зростання офіцерського корпусу в Канаді здається, вийшов з-під контролю. Критики називають його «тріумфом бюрократії над здоровим глуздом». Чисельність збройних сил країни становила на кінець минулого року 87 тисяч чоловік, на яких припадало 115 генералів та адміралів. Складається враження, що власті враховують критику, оскільки оголосили про скорочення збройних сил.

● Донедавна як американські, так і зарубіжні діагности видавали результати аналізу на СНІД лише через добу. Відома фірма «Дюпон» запропонувала нову діагностику, за якою на весь тест на це захворювання витрачається... десять хвилин.

● У колишній НДР різко збільшилась кількість пограбувань банків і музеїв, викрадень заложників, дітей, автомобілів. Торік лише в Берліні було зафіксовано 400 тисяч правопорушень: на дев'ять чоловік — один злочин. Цього року хвиля злочинності дедалі зростає. Обстановка різко погіршала останнім часом, коли місцевий злочинний світ поповнили професіонали з Польщі та колишнього СРСР.

Киргизький калейдоскоп

...І ПЛЮС ФЕРМЕРИЗАЦІЯ ВСІЄЇ РЕСПУБЛІКИ

Майже 5 тисяч селянських і фермерських господарств утворено на сьогоднішній день у Киргизстані. В апараті Президента республіки вважають, що уже до весняних польових робіт їх кількість збільшиться до 15—20 тисяч. Цьому має сприяти передача функцій щодо здійснення радикальної земельної реформи сільським комітетам, які обираються власниками і членами кооперативів. Формується національний земельний фонд, який становитиме півтора мільйона гектарів. Землі ці будуть передаватися особам корінної національності.

На підтримку зароджуваному «фермерському класу» організовано Селянський банк з участю банків США і Канади. Найближчим часом буде зареєстрована Селянська партія, розпочне роботу агробіржа і корпорація «Киргизагробізнес», покликані повернути землю справжнім господарям, зокрема опрацьовується механізм приватизації радгоспної власності.

А ШЛАГБАУМИ ВЖЕ СТОЯТЬ...

Спеціальний підрозділ з контролю за вивезенням матеріальних цінностей створено при Міністерстві внутрішніх справ Киргизстану. Поява його обумовлена необхідністю запобігти вивезенню з республіки різних видів продовольчих та промислових товарів, сировини, що дедалі зростає.

Чисельність названого підрозділу вже найближчим часом має перевищувати тисячу чоловік. Він у першу чергу забезпечуватиметься технікою, озброєнням, різноманітним устаткуванням. Його співробітникам надаються широкі повноваження для виконання завдань по захисту споживчого ринку Киргизстану. Водночас на всіх дорогах в інші республіки встановлюються шлагбауми та пости контролю.

За незаконне вивезення, а також приховання від спецконтролю вантажів накладається штраф: на громадян — від 1 до 2 тисяч карбованців, на службових осіб — від 1,5 тисячі до 3 тисяч карбованців. Товари народного споживання та продукція виробничо-технічного призначення, що вивозяться контрабандно, підлягають вилученню й реалізації. Доходи від цього розподілятимуться таким чином: 65 відсотків — у державний бюджет, 15 — на розвиток митної інспекції і 20 — у доход самого спецпідрозділу.

Такі гіркі парадокси сучасності: перед зарубіжними державами Киргизстан ширше розчиняє двері, а перед сусідами по колишньому Союзу прочиняє їх лише на довжину митного ланцюжка.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Експрес-новини

Міністри закордонних справ СНД беруть участь у сесії Ради Північноатлантичного Співробітництва. Рада об'єднує країни НАТО та колишнього Варшавського Договору. Зустріч триває у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі. Чисельність членів Ради після приєднання до неї країн СНД досягла 35 представників. Учасники сесії приймуть офіційну робочу програму консультацій з політичних і військових питань між східними і західними членами Ради. На порядку денному питання контролю над озброєннями, ситуація в Югославії і зусилля щодо припинення війни в Нагірному Карабасі.

* * *

КНР підписала договір про нерозповсюдження ядерної зброї та зобов'язалася докласти зусиль, щоб запобігти поширенню цього виду озброєнь. На зустрічі з Прем'єр-міністром Мейджором у Лондоні міністр закордонних справ Китаю Чень передав документи про визнання умов договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Обговорювалося також питання передачі Гонконгу Китаю у 1997 році.

* * *

Офіційні представники 48 держав—членів Наради з безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ) зібралися у Хельсінкі. Вони розпочали серію переговорів у зв'язку із ситуацією щодо європейської безпеки. Двотижневі переговори — це підготовка до зустрічі 24—26 березня міністрів закордонних справ країн НБСЄ. Вони офіційно відкриють конференцію Наради, яка завершиться зустріччю у верхах 9—10 липня. Членами НБСЄ є сьогодні всі європейські держави, США, Канада і колишні радянські республіки, крім Грузії.

* * *

Президент Афганістану Наджибула закликав США допомогти його країні не допустити поширення мусульманського фундаменталізму в Центральній Азії. Наджибула також звернувся до Вашингтона з проханням про економічну і гуманітарну допомогу. Він заявив, що завданням Афганістану, США і всього цивілізованого світу є загальна боротьба проти ісламського фундаменталізму. Якщо його країна перетвориться на центр фундаменталізму, підкреслив Наджибула, то середньоазіатські республіки підуть слідом за нею.

* * *

Заступник Прем'єр-міністра Іраку Азіз проводить ряд зустрічей в ООН. Зокрема, він мав розмову з головою Ради Безпеки Арія, представниками держав, що не приєдналися, і головою спеціальної комісії ООН з ліквідації іракської зброї масового знищення. Потім Азіз зустрінеться з генеральним секретарем ООН Галі. Сьогодні Рада Безпеки поставила перед Іраком вимогу виконати резолюцію ООН щодо припинення війни у Перській затоці, яка передбачає роззброєння Іраку. Після чого члени заслухали прохання Азіза про скасування санкцій ООН проти Іраку.

Який би шлях не обрала Україна для створення ринкової економіки, він не може бути безболісним. Не треба говорити, на чиї плечі ляже основний тягар реформ та якою може бути реакція населення на непопулярні заходи або можливі прорахунки. Однією з форм протесту є страйк, який поступово став характерною рисою нашого суспільства. Але як ставитись до нього сьогодні, за умов переходу до ринку? Наскільки він є ефективним? Чи варто взагалі вдаватися до нього?

Відповісти на ці питання спробував польський економіст Марек Гессель у своїй статті «Нові страйки по-старому».

На думку Гесселя, страйк означає можливість втрати виробництвом переваг, які воно вже мало. А це великий ризик за ринкових умов. Відсутність розуміння цього та існуюча досі думка, що страйкарі завжди праві, і є причинами того, що населення дуже легко вдається до страйку.

На замітку страйкарям

Ви все продумали?

Небезпека полягає в тому, що після зупинки виробництва на ринку створюється вакуум, який швидко заповнюють конкуренти. Так, у Великобританії за часів М. Тетчер відбувалися страйки шахтарів, які охопили всю країну. Уряд Польщі негайно скористався цим, продавши Великобританії велику кількість вугілля.

Основою розвитку економіки є інвестований капітал, яким розпоряджаються банки, а вкладають його в економіку підприємці. Щоб одержати кредит, підприємство має бути платоспроможним. А питання щодо платоспроможності фірми, робітники якої страйкують, є просто риторичним. Таким чином, вклад капіталу — це великий ризик для інвестора, тим більше іноземного.

Переважна більшість страйків має економічний характер, їх головними вимогами є надання урядом субсидій, ринків збуту продукції та підвищення заробітної плати. Оскільки кількість грошей на фінансовому ринку обмежена, то щоб кому-небудь їх дати, треба в когось взяти. Найчастіше втрачає той, хто через характер своєї роботи не може вдаватися до страйку: вчителі, лікарі, військовослужбовці... Якщо врахувати, що всі кошти виділяються із загального бюджету держави, то виникає питання морального порядку: кому було б справедливіше асигнувати — лікарям, які рятують життя людей, чи металургу? Даючи одним, уряд грабує інших.

Євген ВАСИЛЕВСЬКИЙ.

Коротко

В АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Комітет науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном при Президії АН України звернувся до Верховної Ради України з пропозицією відкрити українські культурно-інформаційні центри у зарубіжних країнах. Мета їх — поширювати інформацію про незалежну Україну, допомагати українським вченим і діячам культури у пошуку партнерів по роботі, сприяти залученню іноземних інвестицій у розвиток української науки, культури, економіки.

* * *

При відділенні фізики і астрономії АН України створено Міжнародне енциклопедичне бюро з фізики. Тут з допомогою відомих фізиків-українців з США, Канади готують до видання українську фізичну енциклопедію, а також російсько - українсько - англійські словники фізичної термінології, україномовні посібники з фізики для студентів і аспірантів.

* * *

Кабінет німецької науки та культури створено при Президії АН України. Він має організувати програму наукових досліджень з історії та перспектив українсько-німецьких зв'язків у різних галузях, сприяти розвиткові наукових досліджень з їх історії, допомагати відродженню національної культури, економіки та духовного життя німецької діаспори в Україні, її взаємозв'язкам з історичною батьківщиною.

* * *

На запрошення Президії АН України у Києві з візитом перебувала делегація науковців з Республіки Корея на чолі з президентом Корейського інституту науки і технології Вон Хі Парком. Гості ознайомилися з діяльністю інститутів електрозварювання, надтвердих матеріалів, напівпровідників, зустрілися зі своїми колегами, керівниками промислових підприємств. Мета їх приїзду в Україну — зміцнити й розширити творчі контакти з нашими вченими й налагодити співробітництво в галузі наукових досліджень і технології.

* * *

Президент АН України Б. Патон обраний почесним членом Європейської Академії наук — міжнародного співтовариства, яке об'єднує визначних учених з десятків країн Європи.

Подробиці

СУВЕРЕННИМ ДЕРЖАВАМ — СУВЕРЕННИЙ ЦУКОР

Символ незалежності не вичерпується прапором і гімном. У Таджикистані ним, можливо, стане лантух з цукром. Досі цю продукцію завозили в основному з Киргизії й України. Труднощі з постачанням останнього часу змусили думати, як самим забезпечити себе. З цією метою у республіці намічено побудувати перший цукровий завод. Його фундамент буде закладено в травні теперішнього року. А за два роки віб'ють останній цвях і оснастять завод запрошені китайські фахівці.

Потужність заводу становитиме 25—28 тисяч тонн, чого цілком досить, щоб покрити приблизно на третину потреби республіки.

Сировину для його роботи постачатимуть з полів, які традиційно відводилися під бавовник. Таджицьким дехканам доведеться опанувати нові для себе технології обробітку цукрових буряків. Цікаво, як відіб'ється це на роботі текстильних цехів Росії, України і Прибалтики? Невже їм теж доведеться таким саме чином утверджувати свій суверенітет: самим вирощувати бавовник? На шкоду собі цукрових буряків, звичайно.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

Погляд

КАМЕРНЕ МИСТЕЦТВО

Пережити час вимушеного обмеження свободи, нестачу людського спілкування, зберігши при цьому духовну рівновагу і себе як особистість, багатьом в'язням у тюрмі на вулиці Козма у Будапешті допомагають заняття образотворчими та прикладними видами мистецтва. Нещодавно тут було проведено виставку таких робіт.

На знімку: один з авторів готує свої твори для експонування.

Фото МТІ — ІТАР — ТАРС.

МАЛИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ

19 лютого 1992 року Верховна Рада затвердила малий герб України. Рішення це далося їй нелегко. Справу порятував Президент, який запропонував вважати його лише основним елементом майбутнього великого герба. Отже, Верховну Раду чекають нові випробування. Ця обставина, а також рівень експертних оцінок, як і пафос деяких депутатських узагальнень, змусили мене взятися за перо.

Я не належу до палких прихильників тризуба. І не через якісь там ідеологічні упередження. Серед аргументів противників тризуба ідеологічний найменш переконливий. Історичні символи не мусять спокутувати гріхи людей, які їх недостойно використовували. Мене більше бентежить недостатня геральдичність самого знака. Для державного герба він надто простий. У цьому плані значно виграє герб держави Данила Романовича — Галицько-Волинської Русі, герби епохи козацького відродження. Зрештою, на основі синтезу історичних символів можна було створити новий герб, у якому б знайшло відображення і наше життя.

Усе це можливі варіанти. Як, зрештою, і затверджений Верховною Радою. На крутих переломах історії люди завжди звертаються до свого минулого. У даному випадку до Київської Русі, яка була одним із найвизначніших періодів нашої історії. Заява депутата В. Мещерякова про відсутність будь-якого зв'язку між державністю Русі і пізнішою, українською, не має нічого спільного з дійсністю. Це своєрідний рецидив великоруської теорії М. Погодіна. Вона давно спростована як українськими, так і російськими істориками. Археолог, навіть і античник за фахом, мусив би це знати.

Від часів УНР тризуб став одним із символів національно-державного відродження України. У запропонованій схемі він має місцеве — київське походження. Належав одному з найвидатніших державних діячів Київської Русі Володимиру Святославичу. Ставився на монетах, печатках, які скріплювали державні документи на бронзових підвісках, що носились на грудях представниками князівської адміністрації, на зброї і бойових знаменах. Судячи із знахідок, регіоном найбільшого поширення князівських знаків була південна Русь — Київ, Чернігів, Переяслав, Вишгород, хоч зустрічаються вони і поза її межами.

Певний час загадкові знаки розглядались дослідниками не з боку їх юридичної природи, а лише як прообрази писемності. В них бачили то глаголичні літери, то «черты и резы», за допомогою яких, за свідченням Чорноризця Храбра, слов'яни рахували і гадали. Пізніше вчені підійшли до розуміння тризубів як династичних знаків власності, якими вже з середини X століття позначались князівські землеволодіння, майно, документи.

Аналогічної думки дотримувався і відомий український етнограф П. Єфименко, який, до того ж, помітив явище спадкової ускладненості знаків. Син брав знак батька, але додавав до нього свій елемент. Спостереження О. Орешникова, а в наш час і академіка Б. Рибакова над схемами знаків київської правлячої династії — від Святослава Ігоревича до Юрія Долгорукого — повністю підтвердили цей висновок. Наведені на таблиці знаки Володимира Святославича (а і б), його знаменитих синів Ярослава Мудрого (в) і Мстислава Чернігівського (г) добре унаочнюють його. До речі, знаком князя Святослава був двозубець.

Чи був тризуб офіційним державним гербом? Ні, не був. Київська Русь не знала єдиного і усталеного державного символу. Численні різновиди тризубів можна розглядати, з певними застереженнями, як герби окремих князів. У цьому переконує зображення тризуба на монетах Володимира Святославича. Схематично ця композиція перегукується із знаками боспорських царів II — III століть н. е., зокрема Савромата II, хоч відсутність проміжних ланок і не дає нам права вбачати тут генетичний зв'язок.

Аналіз знаків Володимира Святославича і його наступників показує, що на Русі існувало дві манери їх виготовлення. Проста схематична і парадна з великою кількістю додаткових елементів, яка перетворювала знак на красивий орнаментальний герб. Виявлено по кілька різновидів знаків одного і того ж князя. Це стосується і знака Володимира Святославича, який став відтепер державним гербом України. Зображувально він, практично, тотожний знаку Володимира в його монетному варіанті. Дивно, що деякі шановні депутати, у тому числі і мої колеги за фахом, заперечували цей очевидний факт.

Що ж до семантики зображення, то вона і сьогодні лишається не до кінця з'ясованою. Прототипом знака тризуба багато хто вважав стилізоване зображення птаха, орла або сокола, інші виводили його від звичайної тамги і навіть свічника. Київський краєзнавець кінця XIX— початку XX століття К. Болсуновський бачив у парадному знаку Володимира Святославича грецьке слово «васілевс» (офіційний титул візантійських імператорів). Звичайно, це було не чим іншим, як романтичним фантазуванням. Таким можна вважати і спробу наших днів «прочитати» князівський знак словом «воля». Автори такої відвертості навіть не замислюються, що в X столітті зміст цього слова був дещо іншим, ніж тепер. Не свобода, а покірливість.

Приблизно у такому становищі опинилися й інтерпретатори змісту елементів щойно затвердженого малого герба. Навіть за найбільшого уявлення не можна побачити в його центральному зубці абриси меча. От уже воістину кожен бачить те, що хоче...

На закінчення хотів би зауважити, що напружені конфронтаційності в залі Верховної Ради під час обговорення питання про державний герб України, як і поза його межами, можна було уникнути. Її зняла б серйозна наукова доповідь з демонструванням документальних зображень тризубів часів Київської Русі. Отже, треба ширше залучати спеціалістів до розробки і обговорення подібних питань.

Петро ТОЛОЧКО,
академік АН України.

МАРКО ПР… або КНЯ…

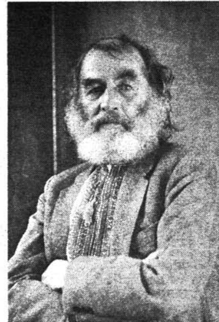
ПЕРШИЙ ТАРАС СЕРЕД …

БАГАТЬОХ шанувальників української поезії заскочила зненацька Шевченківська премія, присуджена поетові Тарасові Мельничукові. Хто ж він такий, звідки взявся? Такого поета в Україні буцімто й не існувало. Може, він з діаспори? Ні?.. Дивно. А може, з молодих та ранніх? Не жартуйте, Шевченківська премія — лише для досвідчених і посивілих (Шеллі, Лєрмонтов, Антонич та й, зрештою, сам 26-річний автор «Кобзаря» — прикрі непорозуміння). Кажуть, він начебто з репресованих. Але ж у жодних статтях про українських в'язнів сумління і в епістоляріях самих політв'язнів ім'я Т. Мельничука практично не згадується. Як це так?!

А так: «Хочу і маю відвагу йти самітно й бути собою. Я не мандолініст ніякого гурта...». Ці слова мовив колись Богдан-Ігор Антонич. Їх дослівно міг би повторити й Тарас Мельничук, адже навіть запроторений до тюрми (виключно за свої вірші!) він тримався самітно й неприкаяно, дещо осторонь тих, які знали, за що сидять і на що йдуть. І один Бог знає, кому з них було важче. Він ніколи не самоусвідомлювався як Борець, він був просто поетом. Справжнім.

Усе своє життя, як той Марко Проклятий, він метається між Карпатами й Сибіром. Його біографія сум'ятна й калейдоскопічна. Вировий темперамент гуцула, бунтівна вдача (Тарас — по-грецькому «бунтар») не дозволяли йому довго засиджуватися на одному місці. Судіть самі: відразу після школи — районна газета в Косові, далі — лісоруб у Комі АРСР — валовідбійник на Донбасі — студент Чернівецького університету (після третього курсу залишає навчання) — будівельник Криворізького ГЗК — тесля в Красноярському краї — поновлене навчання в університеті — остаточне відрахування з нього — робота в редакціях районних газет Глибокої, Хотина, Верховини, Івано-Франківська — Московський літературний інститут — перша книжка — тюрма...

Після виходу з тюрми — типова доля-недоля: гнаний, упосліджений, без прописки, без засобів до існування, без

роботи. На …
сятих — зно…
вже не за «п…
інкримінован…
сидить з ре…
лі — знову …
невіряння. …
Тарас Мельн…
на Одеській …
час від часу …
кі міліціоне…
хують, чи в…
на місці. На…
падає остан…
щедрий дару…
ських д…
поетовог…
люють йо…
Уторопах …
(сумний пер…
Кулішем!)...

Побутові …
яких живе…
рас Мельнич…
така (без ж…

Тарас МЕЛЬНИЧУК

А ДО …

* * *

1.
Виводять знов на плац
мужчин.
Дроти. І пси
(немов міністри)...
Мовчиш, Росіє?.. І мовчи!
Точи, точи на себе вістря!
А ви, кати-наглядачі,
Всія Росії палачі,
Не мучте — краще
нас повісьте...
Чи розстріляйте! —
так простіше! —
І єресь випаліть огнем!..
...Десь на Вкраїні
квітнуть вищні,
Й повстанців —
гайдамаків піших
Волочить бусурмен конем.

2.
Так і живем... І в лелечати
Ростуть не крила —
рискалі...
І навіть лопухи вухаті —
І ті пішли у москалі.

Дніпро не знає де Дніпро,
Дніпро не відає де Київ.
І брата брат за хліб й добро
Веде на правду
до Батия.

ІСТ…

невольничі…
тут день …
мій храм …
й моє пр…
Тут десь ст…
моє циган…
й пли …
мій зл…
коли вмир…
встає …
й кро…
голодний …
Тут коже…
сам …
башибузук…
що власно…
вітчизну з …

*****

що сталос…
загинув гр…
і скамені…
у серці ду…
і я — чи …
проріс ро…
прощай м…
я не пове…
заночую у …
бо люди …
світ — ци…
і бог нем…
плаче в не…

У РОЛІ БІДНОГО Т…

ПЕРЕБУВАЄ НИНІ КОЛЕКТИВ КИЇВСЬКОГО ДЕ…

ОСТАННІМ часом він опинився на «пташиних правах» у колишньому своєму приміщенні. Річ у тім, що раніше в цьому будинку була синагога. Нині на підставі Закону про свободу совісті та релігійні організації київські єврейські громади «Сабад» та «Хащді» вимагають повернення культової споруди.

— Ми пропонували, — розповідає директор театру М. Петренок, — компроміси: ставити лялькові вистави для єврейських дітей мовами ідиш чи іврит, здавати зал під інші культурні заходи, але нас настійливо «просять» звідси. Зверталися по допомогу до міського управління та Міністерства культури, міськвиконкому, навіть до Верховної Ради, але ніякої відповіді не отримали. Ми розуміємо, що згідно із законом маємо звільнити приміщення, але де ж розміститися театру?

Адміністрація, щоправда, просила виділити для нього частину Будинку політосвіти колишніх міського та обласного комітетів партії або клуб колишньої компартії України чи клуб Ради Міністрів. Однак на них «вийшли» грошовитіші господарі — Українська товарно-сировинна біржа, банк «Україна». Не знайшли притулку і в будинку культури Метробуду та малому залі Жовтневого палацу. Одне слово — хоч на вулицю. До речі, не мають належних приміщень і театр маріонеток, міський ляльковий театр та театр юного глядача — доводиться орендувати зали за непомірно високу плату і виступати на виїздах: у школах, будинках культури.

— Ляльковий театр — не наша забаганка,— каже А. Трубецька, колишня провідна актриса, яка працює в культурному закладі майже шістдесят років. — Він завжди був однією з перших сходинок духовного зростання дітей, прилучав їх до мистецтва й літератури, вчив

МАРКО ПРОКЛЯТИЙ, або КНЯЗЬ РОСИ

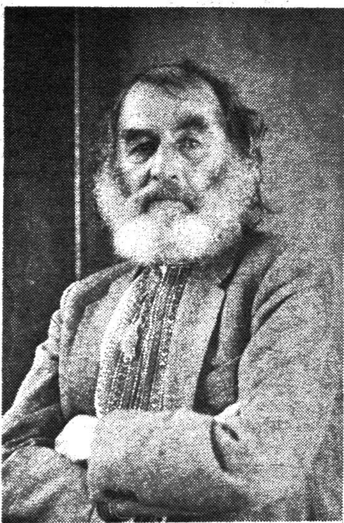
ПЕРШИЙ ТАРАС СЕРЕД ЛАУРЕАТІВ ПРЕМІЇ ТАРАСА

Багатьох шанувальників української поезії заскочила зненацька Шевченківська премія, присуджена поетові Тарасові Мельничукові. Хто ж він такий, звідки взявся? Такого поета в Україні буцімто й не існувало. Може, він з діаспори? Ні?.. Дивно. А може, з молодих та ранніх? Не жартуйте, Шевченківська премія — лише для досвідчених і посивілих (Шеллі, Лермонтов, Антонич та й, зрештою, сам 26-річний автор «Кобзаря» — прикрі непорозуміння). Кажуть, він начебто з репресованих. Але ж у жодних статтях про українських в'язнів сумління і в епістоляріях самих політв'язнів ім'я Т. Мельничука практично не згадується. Як це так?!

А так: «Хочу і маю відвагу йти самітно й бути собою. Я не мандолініст ніякого гурта...». Ці слова мовив колись Богдан-Ігор Антонич. Їх дослівно міг би повторити й Тарас Мельничук, адже навіть запроторений до тюрми (виключно за свої вірші!) він тримався самітно й неприкаяно, дещо осторонь тих, які знали, за що сидять і на що йдуть. І один Бог знає, кому з них було важче. Він ніколи не самоусвідомлювався як Борець, він був просто поетом. Справжнім.

Усе своє життя, як той Марко Проклятий, він метається між Карпатами й Сибіром. Його біографія сум'ятна й калейдоскопічна. Вировий темперамент гуцула, бунтівна вдача (Тарас — по-грецькому «бунтар») не дозволяли йому довго засиджуватися на одному місці. Судіть самі: відразу після школи — районна газета в Косові, далі — лісоруб у Комі АРСР — вальвідбійник на Донбасі — студент Чернівецького університету (після третього курсу залишає навчання) — будівельник Криворізького ГЗК — тесля в Красноярському краї — поновлене навчання в університеті — остаточне відрахування з нього — робота в редакціях районних газет Глибокої, Хотина, Верховини, Івано-Франківська — Московський літературний інститут — перша книжка — тюрма...

Після виходу з тюрми — типова доля-недоля: гнаний, упосліджений, без прописки, без засобів до існування, без роботи. На початку вісімдесятих — знову тюрма, але вже не за «політику», а за інкримінований розбій, тому сидить з рецидивістами. Далі — знову післятюремні поневіряння. Наприкінці 80-х Тарас Мельничук слюсарює на Одеській залізниці, де час від часу славні радянські міліціонери чобітьми рахують, чи всі поетові ребра на місці. На 1990 рік припадає останній і, як завше, щедрий дарунок прикарпатських держчинців: у день поетового народження спалюють його рідну хату в селі Уторопах на Гуцульщині (сумний перегук з Паньком Кулішем!)...

Побутові умови, в яких живе сьогодні Тарас Мельничук, такі: сяка-така (без жодних комунальних зручностей) хата при виїзді з Коломиї, у вікна якої цілими днями ляпає болото й чадить сморід з десятків тисяч машин. Недалечко — завод оцинкованих виробів і вулканізаторська, — чудова місцина для поета з відкритою формою туберкульозу!

Властьимущі, які згодом з театральною сльозою і шароварним замилуванням прибиватимуть меморіальні дошки на честь Князя роси, сьогодні ніяк не зважаться дати йому нормальну квартиру. На їхніх очах помирає попідтинню поет. Невже в Коломиї так багато великих поетів?!

Останньою і єдиною розрадою (чи мукою?) для Тараса Мельничука була й залишається поезія. Він боїться захлинутися нею (пише по 10—15 віршів за ніч!), втікає світ за очі, проклинає її, щоб знову й знову безсонними ночами перевтілюватися у покірний, зітканий із самих нервів Диктофон для Небесних Поетичних Диктантів...

На початку 1990 року, після 23-річної перерви, побачила світ друга книжка Т. Мельничука «Князь роси». Навіть у межах цієї зовні невеличкої книжки вражає діапазон поетової екзистенції, чи, власне, болю: від щонайніжнішого (тичининого) «білим місяцем, білим місяцем солов'я зав'ю» — до вкрай ненатідного (шевченківського) бунтарства: «і вільним стати може обрій, лише умочений у кров». Діапазон же формальний — від класичного сонета до вуличної «нескладухи». При цьому слід зауважити, що широта «Князя роси» — не «біг-пес-через-овесівська», де всього потрошку, а нудьги найбільше. Це радше зразок рвійного моцартіанства — невсимітність і всюдисуща легкість справжнього таланту.

Що більше вчитуєшся у цю книжку, то гостріше відчуваєш, що розмова про сучасну націона... школу без не... ті, неможлив... речний, новат... лант — талант... кісний, «собо... зациклившись на... цульських зв... а вібрав у с... височу карпато... вільний дух с... ких степів. ... цього надчутт... поріг, вишука... дику (що так... їнські думи), ... рання на прав... тя-символи, с... рішню) фол... усе це, перев... же інтуїтивн... вітних поетич... (від потоку с... елементів по... виокремлює «... ряд кращих ... їнської поезі...

...А тим час... зневірений, ге... ний, без рублі... рас і далі ти... жкими лікарн... ми кав'ярнями... не ждуть, він ... (навіть на веч... поезії)...

Іван М...

Тарас МЕЛЬНИЧУК А ДО ГАЛЕР ПРИКОВАНИЙ ДНІПРО

* * *

1.

Виводять знов на плац
мужчин.
Дроти. І пси
(немов міністри)...
Мовчиш, Росіє?.. І мовчи!
Точи, точи на себе вістря!
А ви, кати-наглядачі,
Всія Росії палачі,
Не мучте — краще
нас повісьте...
Чи розстріляйте! —
так простіше! —
І єресь випаліть огнем!..
...Десь на Вкраїні
квітнуть вишні,
Й повстанців —
гайдамаків піших
Волочить бусурмен конем.

2.

Так і живем... І в лелечати
Ростуть не крила —
рискалі...
І навіть лопухи вухаті —
І ті пішли у москалі.

Дніпро не знає де Дніпро,
Дніпро не відає де Київ.
І брата брат за хліб й добро
Веде на правду
до Батия.

ІСТОРИЧНЕ

невольничий базаре
тут день мій гай
мій храм
й моє прикуте небо.
Тут десь старцює
моє циганське завтра
й пли[illegible] крилом [illegible] С[illegible] була
мій зл[illegible]перий лебідь
коли вмира бунчук —
встає [illegible]ук
й кро[illegible]рата п'є
голодний братів меч.
Тут кожен
сам
башибузук
що власноруч стина
вітчизну з плеч.

* * *

що сталося зі мною
загинув грім
і скаменіла блискавка
у серці дуба
і я — чи то не я —
проріс розрив-травою
прощай моя вкраїно
я не повернусь
заночую у росі
бо люди — вбивці
світ — циклоп
і бог немов дитина
плаче в небесі

що сталося зі мною
я трава
я може завтра
згину на косі
але ніхто не гавкне:
в шеренгу стрійсь
по два
і кроком марш
іди — гайда — вбивай
Росу й Свій Край
в ім'я русі
і жаби крекчуть ква-ква-ква
вбивай
чи матір чи вдова
вбивай — наказує Москва
вбивай
вбивай усіх
в ім'я росій
смерть сій
смерть сій
в ім'я здихаючих росій
смерть сій
ми трупи всі
ми трупи всі
на умираючій косі.

* * *

на мені
весь мир бродить
сонце ходить
Київ з Богданом
п'є-гуляє
та у червоний збан
Дунай ховає
а в Дунаї щука
ловить за руку
луги трави
та косарів мисливих
а йшла та
що в червоних чоботях
несла землю за плечима:
ліпше свої землі
ложка
ніж чужої землі
бочка
ліпше своїї землі
крупочок
ніж чужої
горбочок
несла землю за плечима
і впізнала мене
це ти конику пишний
давай зап'ємо могорич
сльозами
за те що не єсть
ми козаками
що не єсть ми гайдамаки
а єсть коники-цвірконики
по яких плачуть
маки

* * *

Бджіл медоносних
українські доли,
Й сама Вкраїна —
вулик золотий...
Було, було... Та відгуло
в світи

Й взяло з со... щіл...
І покриткою...
Пішла, розп'...
Втіка з Сибір... Кармел...
Але дарма — ... нема В...
Є прах. Є ст...
Аж захлинул... З...
І жебраком ... до М...
А до галер ...
Везе своїх ... й сест...
Повз москал... згвалто...

*

сьогодні шли...
і бджоли
бджола запр...
бриніти
а на столі хл...
у мережаній ...
і під стріхою ...
ластівка буд...
маленьку Ук...

Коломия
Івано-Фран... області.

У РОЛІ БІДНОГО ГАТА КАРЛО

ПЕРЕБУВАЄ НИНІ КОЛЕКТИВ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

На перехрестях культури

ОСТАННІМ часом він опинився на «пташиних правах» у колишньому своєму приміщенні. Річ у тім, що раніше в цьому будинку була синагога. Нині на підставі Закону про свободу совісті та релігійні організації київські єврейські громади «Сабад» та «Хащді» вимагають повернення культової споруди.

— Ми пропонували, — розповідає директор театру М. Петренок, — компроміси: ставити лялькові вистави для єврейських дітей мовами ідиш чи іврит, здавати зал під інші культурні заходи, але нас настійливо «просять» звідси. Зверталися по допомогу до міського управління та Міністерства культури, міськвиконкому, навіть до Верховної Ради, але ніякої відповіді не отримали. Ми розуміємо, що згідно із законом маємо звільнити приміщення, але де ж розміститися театру?

Адміністрація, щоправда, просила виділити для нього частину Будинку політосвіти колишніх міського та обласного комітетів партії або клуб колишньої компартії України чи клуб Ради Міністрів. Однак на них «вийшли» грошовитіші господарі — Українська товарно-сировинна біржа, банк «Україна». Не знайшли притулку і в будинку культури Метробуду та малому залі Жовтневого палацу. Одне слово — хоч на вулицю. До речі, не мають належних приміщень і театр маріонеток, міський ляльковий театр та театр юного глядача — доводиться орендувати зали за непомірно високу плату і виступати на виїздах: у школах, будинках культури.

— Ляльковий театр — не наша забаганка,— каже А. Трубецька, колишня провідна актриса, яка працює в культурному закладі майже шістдесят років. — Він завжди був одним з перших сходинок духовного зростання дітей, прилучав їх до мистецтва й літератури, вчив розрізняти добро і зло, вболівати за долю героїв. Наш театр і в найтяжчі часи пропагував народні звичаї, традиції, прилучав юне покоління до прекрасного. Навіть у страшну пору голодомору ми ходили по селах Чернігівської, Черкаської, Хмельницької, Київської областей: удень давали вистави для дітей, а вечорами — концерти для молоді. Самі пухли з голоду, від цинги кривавились ясна, але знаходили сили бодай якось розважити людей. То невже тепер театр загине?..

За свою історію Київський ляльковий провів сотні гастрольних вистав у багатьох областях України і за рубежем. Ними тішилися тисячі маленьких глядачів у містах і селах. Тільки минулого року артисти відвідали майже всі райцентри Київщини, виступали у школах, сільських будинках культури. Брали участь у міжнародному фестивалі театрів ляльок разом із акторами з Австрії, Бельгії, Німеччини, Китаю, Японії. Планували провести другий фестиваль у Києві, але чи зможуть, якщо до того часу їх виселять з приміщення? Завдяки цьому театру на...

...ші маленькі ... милися з най... ками україн... творчості для ... клору народ... наприклад, ... пан Луї Бержі... зі своїм театр... тора. Він уж... по селах Киї... Його тег дуж... ля київських ... галі те, як у ... до культурног... тей.

Знаючи про... коло ляльково... радів був пов... формбюро «... нібито єврей... запропонувал... мільйонів до... звільнив прим... лефонував Ми... — привітати ... проблем, а д...

— То ваші... лісти поширил... інформацію. ... нував нам і ... довжимо, пев... ті, як той тато...

Не хотілося... на песимістич... ливо, серед ... ників ще знай... яка виведе те...

Микол...

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

...КЛЯТИЙ, ...РОСИ

...АТІВ ПРЕМІЇ ТАРАСА

сімде- / , але / а за / тому / и. Да- / ні по- / 80-х / сарює / , де / дянсь- / ии ра- / ребра / при- / авше, / арпат- / день / спа- / в селі / ьщині / ньком / в / Та- / сяка- / ональ-

...них зручностей) хата при виїзді з Коломиї, у вікна якої цілими днями ляпає болото й чадить сморід з десятків тисяч машин. Недалечко — завод оцинкованих виробів і вулканізаторська, — чудова місцина для поета з відкритою формою туберкульозу!

Властьимущі, які згодом з театральною сльозою і шароварним замилуванням прибиватимуть меморіальні дошки на честь Князя роси, сьогодні ніяк не зважаться дати йому нормальну квартиру. На їхніх очах помирає попідтинню поет. Невже в Коломиї так багато великих поетів?!

Останньою і єдиною розрадою (чи мукою?) для Тараса Мельничука була й залишається поезія. Він боїться захлинутися нею (пише по 10—15 віршів за ніч!), втікає світ за очі, проклинає її, щоб знову й знову безсонними ночами перевтілюватися у покірний, зітканий із самих нервів Диктофон для Небесних Поетичних Диктантів...

На початку 1990 року, після 23-річної перерви, побачила світ друга книжка Т. Мельничука «Князь роси». Навіть у межах цієї зовні невеличкої книжки вражає діапазон поетової екзистенції, чи, власне, болю: від щонайніжнішого (тичинного) «білим місяцем, білим місяцем солов'я зав'ю» — до вкрай ненатлого (шевченківського) бунтарства: «і вільним стати може обрій, лише умочений у кров». Діапазон же формальний — від класичного сонета до вуличної «нескладухи». При цьому слід зауважити, що широта «Князя роси» — не «біг-пес-через-овесівська», де всього потрошку, а нудьги найбільше. Це радше зразок рвійного моцартіанства — невситимість і всюдисуща легкість справжнього таланту.

Що більше вчитуєшся у цю книжку, то гостріше відчуваєш, що розмова про сучасну національну поетичну школу без неї стає, по суті, неможливою. Беззаперечний, новаторський талант — талант справді рідкісний, «соборний», що не зациклився на геніальних гуцульських звичаях і мітах, а ввібрав у себе і мужню висоту карпатських гір, і вільний дух східноукраїнських степів. Додаймо до цього надчуттєвий больовий поріг, вишукану ритмомелодику (що так нагадує українські думи), свідоме спирання на пракореневі поняття-символи, особливу (внутрішню) фольклорність — усе це, перевіяне через майже інтуїтивний досвід новітніх поетичних шукань (від потоку свідомості до елементів поезії абсурду), виокремлює «Князя роси» в ряд кращих здобутків української поезії XX століття.

...А тим часом хворий, зневірений, геть непрактичний, без рубля в кишені, Тарас і далі тиняється байдужими лікарнями, дешевими кав'ярнями і всюди його не ждуть, він завжди зайвий (навіть на вечорах власної поезії)...

Іван МАЛКОВИЧ.

...ЕР ПРИКОВАНИЙ ДНІПРО

...була

що сталося зі мною
я трава
я може завтра
згину на косі
але ніхто не гавкне:
в шеренгу стрійсь
по два
і кроком марш
іди — гайда — вбивай
Росу й Свій Край
в ім'я русі
і жаби крекчуть ква-ква-ква
вбивай
чи матір чи вдова
вбивай — наказує Москва
вбивай
вбивай усіх
в ім'я росій
смерть сій
смерть сій
в ім'я здихаючих росій
смерть сій
ми трупи всі
ми трупи всі
на умираючій косі.

* * *

на мені
весь мир бродить
сонце ходить
Київ з Богданом
п'є-гуляє
та у червоний збан
Дунай ховає
а в Дунаї щука
ловить за руку
луги трави
та косарів мисливих
а йшла та
що в червоних чоботях
несла землю за плечима:
ліпше свої землі
ложка
ніж чужої землі
бочка
ліпше свої землі
крупочок
ніж чужої
горбочок
несла землю за плечима
і впізнала мене

це ти конику пишний
давай зап'ємо могорич
сльозами
за те що не єсть
ми козаками
що не єсть ми гайдамаки
а єсть коники-цвірконики
по яких плачуть
маки

* * *

Бджіл медоносних
українські доли,
Й сама Вкраїна —
вулик золотий...
Було, було... Та відгуло
в світи
Й взяло з собою
щільники медові.

І покриткою попідтинню
доля
Пішла, розп'ята на штики
й хрести.
Втіка з Сибіру
Кармелюк Устим,
Але дарма —
нема Вкраїни вдома.

Є прах. Є страх... З Софії
капле кров,
Аж захлинулись
Золоті ворота,
І жебраком йде
до Москви Суботів,

А до галер прикований
Дніпро
Везе своїх братів
й сестер в неволю
Повз москалем
згвалтовану тополю.

* * *

сьогодні шлюб сонця
і бджоли
бджола запрошує нас
бриніти
а на столі хліб
у мереженій сорочці
і під стріхою
ластівка будує собі
маленьку Україну.

Коломия
Івано-Франківської
області.

...А КАРЛО

...О ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

...ХРЕСТЯХ КУЛЬТУРИ

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

...розрізняти добро і зло, вболівати за долю героїв. Наш театр і в найтяжчі часи пропагував народні звичаї, традиції, прилучав юне покоління до прекрасного. Навіть у страшну пору голодомору ми ходили по селах Чернігівської, Черкаської, Хмельницької, Київської областей: удень давали вистави для дітей, а вечорами — концерти для молоді. Самі пухли з голоду, від цинги кривавились ясна, але знаходили сили бодай якось розважити людей. То невже тепер театр загине?..

За свою історію Київський ляльковий провів сотні гастрольних вистав у багатьох областях України і за рубежем. Ними тішилися тисячі маленьких глядачів у містах і селах. Тільки минулого року артисти відвідали майже всі райцентри Київщини, виступали у школах, сільських будинках культури. Брали участь у міжнародному фестивалі театрів ляльок разом із акторами з Австрії, Бельгії, Німеччини, Китаю, Японії. Планували провести другий фестиваль у Києві, але чи зможуть, якщо до того часу їх виселять з приміщення? Завдяки цьому театру наші маленькі глядачі ознайомилися з найкращими зразками української народної творчості для дітей та фольклору народів світу. Нині, наприклад, тут гастролює пан Луї Бержерон з Канади зі своїм театром одного актора. Він уже дав вистави по селах Київської області. Його теж дуже хвилює доля київських колег та й взагалі те, як у нас ставляться до культурного розвитку дітей.

Знаючи про метушню навколо лялькового театру, порадів був повідомленню інформбюро «Незалежність», нібито єврейська громада запропонувала йому п'ять мільйонів доларів, щоб звільнив приміщення. Зателефонував Миколі Івановичу — привітати з вирішенням проблем, а директор на те:

— То ваші колеги-журналісти поширили неправдиву інформацію. Ніхто не пропонував нам і цента. Тож продовжимо, певне, злидарювати, як той тато Карло.

Не хотілося б закінчувати на песимістичній ноті. Можливо, серед нинішніх керівників ще знайдеться людина, яка виведе театр із скрути?

Микола ПАЦЕРА.

Рецензія

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЧИНАЄТЬСЯ З КУЛЬТУРИ

«Уявити глибину трагедії, що сталася з нашою культурою,— писав академік Д. Лихачов, — неможливо. Це бездонна прірва. Але трагедія потребує своєї історії, своїх істориків».

Дослідником причин руїни мистецьких цінностей, злочину проти пам'яті рідного народу, нищення його святинь і став правознавець Віктор Акуленко, чия монографія «Охорона пам'яток культури в Україні» нещодавно вийшла друком у видавництві «Вища школа».

У монографії автор, юрист за освітою вперше на документальній правовій основі науково обгрунтовано висвітлює концепцію становлення і розвитку законодавства про охорону пам'яток культури в Україні від 1917 по 1990 рік. У роботі використано багато невідомих досі архівних і історичних джерел, у тому числі зарубіжної історіографії. На основі історичного досвіду, як позитивного, так і негативного, у книзі подано методологічні та практичні наукові рекомендації щодо оновлення законодавства, створення дійової системи захисту і охорони пам'яток культури, що має бути в незалежній, вільній Україні.

Як дослідник В. Акуленко об'єктивно віддає належне тому доброму, що було зроблено в роки Радянської влади в Україні, зокрема в середині 20-х років, коли навіть заговорили про національне відродження. Щодо цього в книзі докладно проаналізовано маловідому постанову ВУЦВК і РНК УРСР про «Положення про пам'ятки культури і природи» від 16 червня 1926 року. Автор підкреслює в ньому цілісність законодавчої методології щодо охорони пам'яток культури, що водночас має прислужитися збереженню рідної природи, її скарбів, її краси. Адже пам'ятки національного зодчества, зокрема культові споруди, з давніх давен завжди були органічно пов'язані з краєвидами, природним середовищем. Природа завжди впливала на розвиток рідної культури, на мову народу, його духовність. Та, на жаль, такий цінний урядовий документ щодо культури не лише не набув ніякого подальшого розвитку в законодавстві, але виявився забутим, а його творці були всі згодом репресовані і затавровані як «запеклі вороги народу».

Книга Акуленка розвінчує ідеологічний міф, що поширювався у нас довгі роки, про те, що нібито після революції 1917 року в нас чи не вперше в історії людства було вирішено питання про охорону пам'яток культури, мистецьких цінностей. І справді декретів, постанов було щодо цього стільки, як, мабуть, не було в жодній країні. Але чому, як так сталося, що від перших пореволюційних років за цілі десятиліття приймалися у нас щодо охорони пам'яток культури численні правові акти, зокрема, прийнятий від 13 липня 1978 року відомий Закон УРСР «Про охорону і використання пам'яток історії і культури», а пам'ятки як гинули, так і гинуть.

У монографії дано нестандартну, досить аргументовану відповідь на це непросте питання. Автор аналізує один із перших декретів РНК РРФСР від 14 квітня 1918 року, широко відомий під назвою «Про пам'ятники Республіки», звертає увагу на саму його повну назву, на саме пропагандистське співставлення, закладене у ній, де йдеться водночас «Про знесення пам'ятників, споруджених на честь царів та їх слуг, і вироблення проектів пам'ятників Російської соціалістичної революції».

В. Акуленко вказує на витоки такого нігілістичного ставлення до мистецьких цінностей, переконливо пояснює, звідки його коріння. Так, вони виходять із відомої ідеологічної ленінської настанови про дві культури в кожній національній культурі, про те, що поняття загальнонаціональної культури є помилкове, якщо не підпорядковане завданням класової боротьби пролетаріату, про те, що «...з кожної національної культури беремо тільки її демократичні і її соціалістичні елементи, беремо їх тільки і безумовно на противагу буржуазній культурі, буржуазному націоналізмові кожної нації... Є такі ж дві культури в українстві».

«Ніхто із вас внутрішньо не дорожить культурою... Ніщо у великих пам'ятках культури не викликає у вас священного трепету. Ви з легкістю готові зруйнувати всі пам'ятки великих культур, всі творчі їх цінності в ім'я утилітарних цілей, в ім'я блага народних мас. Пора остаточно викрити ваше двозначне ставлення до культури», — писав Микола Бердяєв.

У тому й цінність книги В. Акуленка, що вона усім своїм змістом спрямована на те, щоб в українстві було однозначне ставлення до культури, яке має виходити із народних цінностей. Культура у нас єдина і первісна, а не є щось залишкове.

Важко переоцінити усю корисність видання, що його здійснила «Вища школа» за сприяння малого підприємства «Пам'ятки України», а також особисто голови Українського фонду культури Б. Олійника та заступника голови Київського фонду культури В. Тимошенко. Шкода лише, що замалий тираж книги, усього лише 3000 примірників. Тому книга вимагає, звичайно, перевидання.

Монографія Акуленка застерігає проти двозначного ставлення до культури, щоби не повторити помилок минулого, нагадує про визначення її суверенітету, незалежності предковічної пам'яті народу, без якої неможлива державність, соборність. Адже незалежність України починається саме з культури, з її духовних і народних джерел.

Григорій МЄСТЕЧКІН,
мистецтвознавець.

Акционерное общество открытого типа «Донецкая инвестиционная компания»

DICOM DICOM

Информация о выпуске акций Донецкой инвестиционной компании

А. ОСНОВНЫЕ ДАННЫЕ ОБ ЭМИТЕНТЕ

1. ДОНЕЦКАЯ ИНВЕСТИЦИОННАЯ КОМПАНИЯ (сокращенно «ДИКОМ») учреждена 12 ноября 1991 года как акционерное общество закрытого типа.

АО «ДИКОМ» зарегистрировано 5 декабря 1991 года решением Исполнительного комитета Ворошиловского районного Совета народных депутатов г. Донецка. Регистрационный номер № 19.

2. Местонахождение АО «ДИКОМ»: 340114, г. Донецк, ул. Университетская, 110 а.

3. Предметом деятельности АО «ДИКОМ» является:
— размещение ценных бумаг нового выпуска;
— осуществление комиссионной деятельности на рынке ценных бумаг;
— осуществление коммерческой деятельности на рынке ценных бумаг;
— осуществление от имени и по поручению юридических лиц и граждан формирования «портфеля ценных бумаг» и его сервисного обслуживания, а также представления их интересов;
— оказание консультационных, исследовательских и экспертных услуг в области инвестиций, акционирования, финансовой стратегии юридическим лицам и гражданам;
— сбор, анализ, распространение информации о рынке ценных бумаг, публикация аналитических и информационных обзоров;
— оказание иных услуг по выпуску и обращению ценных бумаг, не запрещенных законодательством.

4. АО «ДИКОМ» создано в ноябре 1991 года, поэтому бухгалтерских балансов, счетов доходов и убытков, финансовых отчетов и отчетов о распределении прибыли, а также кредиторской задолженности на момент подписки не имеется.

Административные и экономические санкции государственными органами на АО «ДИКОМ» не налагались.

5. Объявленный уставной фонд — 24 000 000 (двадцать четыре миллиона) рублей. На момент принятия решения о выпуске акций Уставной фонд АО «ДИКОМ» сформирован полностью за счет денежных взносов учредителей в объеме 6 248 000 (шесть миллионов двести сорок восемь тысяч) рублей.

6. В состав учредителей АО «ДИКОМ»» входят:
— общество с ограниченной ответственностью «Донецкая товарная биржа»;
— общество с ограниченной ответственностью «Приднепровская товарная биржа»;
— общество с ограниченной ответственностью «Мариупольская универсальная товарная биржа»;
— совместное советско-канадское предприятие «Донбасс-Либерти»;
— акционерное общество «Норд»;
— дирекция по Донецкой области Республиканского акционерно-коммерческого Агропромбанка «Украина»;
— Донецкая областная дирекция Республиканского акционерного коммерческого банка социального развития (Укрсоцбанк);
— советско-американское совместное предприятие «Идея»;
— совместное советско-американское предприятие «Диалог»;
— арендное предприятие «Агентство «Союзпечать»;
— межотраслевая промышленно-коммерческая ассоциация «Темп»;
— акционерное общество «Компания «Управление инвестициями»;
— многоцелевая фирма «Содействие»;
— арендное предприятие «Дружковский завод газовой аппаратуры и кранов»;
— молодежный жилой комплекс «Живица»;
— малое предприятие брокерская контора «Юзовка»;
— донецкое областное управление государственного коммерческого Промстройбанка Украины,
а также частные лица.

7. Органами управления АО «ДИКОМ» являются:
общее собрание акционеров;
Наблюдательный совет;
Исполнительная дирекция.

Высшим органом управления АО «ДИКОМ» является Общее собрание акционеров, к исключительной компетенции которого относятся:
— утверждение и изменение Устава;
— утверждение годового отчета, баланса и счета прибылей и убытков;
— избрание Наблюдательного совета, избрание Президента и Вице-президента компании, Ревизионной комиссии и ее Председателя.

В промежутках между Общими собраниями акционеров высшим органом управления АО «ДИКОМ» являются Наблюдательный совет, в который входят:

ВИШНЕВСКИЙ П. А. — председатель Наблюдательного совета, генеральный директор общества с ограниченной ответственностью «Донецкая товарная биржа»;

КОРОВАЙНЫЙ С. Ф. — президент совместного советско - канадского предприятия «Донбасс-Либерти» (директор Харцызского сталепроволочно-канатного завода);

МАШТАЛЕР И. М. — директор Донецкой областной дирекции Республиканского акционерного коммерческого банка социального развития (Укрсоцбанк);

ЛАНДИК В. И. — председатель акционерного общества «Норд» (директор Донецкого завода холодильников);

КАПЛАН Е. А. — директор Донецкого филиала совместного советско-американского предприятия «Диалог».

Органом, осуществляющим руководство и управление текущей деятельности АО «ДИКОМ», является Исполнительная дирекция, в состав которой входят:

МАХМУДОВ А. Г. — президент, окончил Донецкий политехнический институт по специальности «Автоматика и телемеханика», кандидат технических наук, производственный стаж — 25 лет;

ПРАСОЛОВ И. Н. — вице - президент, окончил Ростовский государственный университет по специальности «Политическая экономия», производственный стаж — 12 лет;

ПЕТРЕНКО Ю. Ю. — директор по операциям на рынке, окончил Донецкий политехнический институт по специальности «Экономика и организация горной промышленности», производственный стаж — 9 лет.

В настоящее время в АО «ДИКОМ» работают 15 сотрудников.

Б. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АО «ДИКОМ»

8. Основной сферой деятельности АО «ДИКОМ» является оказание государственным органам, юридическим лицам и гражданам услуг на рынке ценных бумаг и области инвестиций и акционерного дела.

9. Основные направления использования средств, полученных от эмиссии:

размещение ценных бумаг эмитентов, в том числе неполный андерайтинг — 15%

формирование собственного портфеля ценных бумаг (инвестиции) — 50%

коммерческая деятельность на рынке ценных бумаг (операции за собственный счет) — 10%

техническое оснащение операций с ценными бумагами и развитие инфраструктуры для комфортного обслуживания клиентов — 20%

оказание других услуг на рынке ценных бумаг — 5%

10. Собственный портфель ценных бумаг предполагается диверсифицировать с расчетом:
на надежность — 70%
на доходность — 20%
на рост капитала — 10%.

11. Основные направления деятельности АО «ДИКОМ»:
— проведение полного цикла работ по акционированию государственных предприятий;
— подготовка аналитических и информационных обзоров по рынку ценных бумаг для специалистов и инвесторов;
— оказание услуг эмитентам по различным аспектам размещения ценных бумаг, включая частичное гарантированное размещение (неполный андерайтинг);
— оказание услуг по купле-продаже ценных бумаг;
— коммерческая деятельность на рынке ценных бумаг;
— формирование «портфелей ценных бумаг» клиентов и его сервисное обслуживание (доверительное управление);
— оказание консультационных, исследовательских и экспертных услуг в области инвестиций, акционирования, финансовой стратегии юридическим лицам и гражданам;
— формирование информационной сети рынка ценных бумаг в Украине с перспективой выхода на аналогичные сети СНГ и зарубежных стран;
— создание автоматизированных рабочих мест специалистов инвестиционных структур;
— формирование технического и организационного обеспечения, необходимого для эффективной деятельности по выпуску и обращению ценных бумаг;
— оказание трансферт-агентских услуг.

В. СВЕДЕНИЯ О ВЫПУСКЕ ЦЕННЫХ БУМАГ

12. Общие сведения о ценных бумагах:

Уставной фонд АО «ДИКОМ» — 6248000 (шесть миллионов двести сорок восемь тысяч) рублей, разделен на 6050 (шесть тысяч пятьдесят) простых именных акций номинальной стоимостью 1000 (одна тысяча) рублей (серия А) и 198 (сто девяносто восемь) именных привилегированных акций номинальной стоимостью 1000 (одна тысяча) рублей (серия АА), которые распределены среди учредителей: оплаченный Уставной фонд АО «ДИКОМ» на 10 февраля 1992 г. составил 6248000 (шесть миллионов двести сорок восемь тысяч) рублей.

13. Решение о выпуске акций было принято на общем собрании акционеров АО «ДИКОМ» 23 января 1992 года (Протокол № 3 от 23 января 1992 г.).

Планируемый выпуск акций АО «ДИКОМ» состоит из 17 752 (семнадцати тысяч семисот пятидесяти двух) простых именных акций (серия Б) на общую сумму 17 752 000 (семнадцать миллионов семьсот пятьдесят две тысячи) рублей.

Номинальная стоимость одной акции — 1 000 (одна тысяча) рублей.

14. Начало подписки: 25 марта 1992 г.

Окончание подписки: 25 июня 1992 г.

Место подписки: 340114, г. Донецк, ул. Университетская, д. 110-а.

Телефоны: (0622) 55-78-83, 55-73-83.

15. Цена реализации ценных бумаг:
первые 5 календарных дней по номинальной стоимости, а далее по курсу, исходя из спроса и предложения.

16. В случае превышения уровня подписки производится возврат в 2-недельный срок сумм, превысивших планируемый объем эмиссии.

В случае недостижения уровня подписки оплаченный учредителями Уставной фонд увеличивается на фактический объем подписки.

17. В процессе размещения акции продаются как юридическим, так и физическим лицам с оплатой наличными деньгами или по безналичному расчету.

На всю сумму приобретенных акций покупателю выдается сертификат, удостоверяющий владение количеством купленных акций.

18. Акции приобретаются на основании договора-заявки, в которой оговариваются стоимость, условия приобретения и оплаты акций, а также получения сертификата, осуществления операций и депонирования.

19. Место выплаты дохода — г. Донецк.

Адрес: 340114, г. Донецк, ул. Университетская, д. 110-а.

Телефоны: (0622) 55-78-83, 55-73-83.

20. Возможные факторы риска в деятельности АО «ДИКОМ»:
— изменение налоговой политики в сторону ужесточения налогообложения финансовых компаний;
— отсутствие эффективного механизма взаимоотношений с другими государствами СНГ, в том числе регулирующего обращения ценных бумаг;
— неэффективность и непоследовательность мер по разгосударствлению и приватизации.

ЭТО НУЖНО ПРОЧЕСТЬ ОБЯЗАТЕЛЬНО:

Начало подписки на акции «ДИКОМ» через 10 дней. Заинтересованные организации и частных лиц «ДИКОМ» приглашает к заключению на взаимовыгодных условиях агентских соглашений по размещению акций.

Для приобретения акций «ДИКОМ» обращайтесь по телефонам в г. Донецке (0622) 55-78-83, 55-73-83. Номера телефонов в других городах будут опубликованы дополнительно.

Своим акционерам «ДИКОМ» предоставляет льготы при акционировании предприятий и в первоочередном порядке оказывает содействие в приобретении ценных бумаг перспективных компаний.

Футбол. Чемпіонат України. Вища ліга.

НЕ ВСТИГ КОЗАК І РОЗІГРІТИСЬ...

«ЕВІС» (МИКОЛАЇВ) — «КАРПАТИ» (ЛЬВІВ). 1:1 (0:0). Суддя А. Попов (Київ). 10000 глядачів. Голи: у господарів — Горячев (47); у гостей — Козак (62).

«ЧОРНОМОРЕЦЬ» (ОДЕСА) — «ТЕМП» (ШЕПЕТІВКА). 3:1 (1:0). Суддя В. Туховський (Сімферополь). 1500 глядачів. Голи: в одеситів — Гусєв (12), Цимбалар (62), Гецко (86); у шепетівців — Недоростков (66).

Цими матчами почався другий тур національного чемпіонату. Миколаївський «Евіс» в першому таймі особливої активності не виявляв. Цим самим він приспав пильність гостей, які прибули з Одеси, мов на білому коні. А в другому таймі миколаївці одразу ж кинулися на штурм воріт Лайзана. І їхній нападаючий Горячев переграв досвідченого воротаря в повітрі.

Зрозуміло, що ця невдача розізлила львів'ян. Та через велике бажання відігратися вони припускалися помилок. Однією з них міг скористатися Гула. Але подвоїти рахунок йому не поталанило.

Львівський клуб врятувала вдала заміна, коли на 60-й хвилині замість Лаби на поле вийшов Козак. Цей гравець часу на розкачку не гаяв, а одразу ж активно включився в боротьбу і зрівняв рахунок.

Ще одна цікава деталь. Болільники Миколаєва спостерігали матч безкоштовно. Клуб уже вдруге заплатив за квитки.

В Одесі перевага «Чорноморця» була незаперечною. Очевидно, моряки злякалися, що зовсім втратять болільників, які, звичайно ж, розсердилися за невиразну гру своїх улюбленців у першому матчі чемпіонату проти «Карпат».

Гусєв влучив у ворота після розиграшу штрафного, Цимбалар відгукнувся на довгий точний пас, а Гецко завершив красиву багатоходову комбінацію.

Віддамо належне й гостям. Вони намагалися протидіяти досвідченішому суперникові. Їм навіть удалося скоротити розрив у рахунку. Але поки що клас узяв гору.

Віктор ГЕНЧУК.

ВОНИ ВИЙШЛИ НА ПОЛЕ

«НИВА» (ВІННИЦЯ)

НАЧАЛЬНИК КОМАНДИ — Гатауллін Ігор. **ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР** — Грозний В'ячеслав. **ТРЕНЕР** — Касанов Павло.

ВОРОТАРІ: Загоруйко Микола (1962), Шуховцев Ігор (1971, зі СКА, Одеса), Ногін Олександр (1970, зі СКА, Київ). **ЗАХИСНИКИ:** Руденко Сергій (1958), Приходько Олександр (1966, з «Кременя», Кременчук), Кулаков Вадим (1966), Сарнавський Ігор (1968, з «Вереса», Рівне), Сурепо Сергій (1971), Яременко Володимир (1972). **ПІВЗАХИСНИКИ:** Акбаров Едуард (1964), Горшков Олександр (1970, зі СКА, Київ), Солов'єнко Юрій (1971), Надуда Олег (1971, зі СКА, Київ), Косовський Віталій (1973). **НАПАДАЮЧІ:** Шубін Сергій (1967), Роздобудько Микола (1969), Ігнатьєв Олександр (1971, з «Геолога», Тюмень), Парастаєв Сергій (1961, з «Евіса», Миколаїв)

«МЕТАЛУРГ» (ЗАПОРІЖЖЯ)

НАЧАЛЬНИК КОМАНДИ — Межейко Віктор. **ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР** — Надеїн Ігор. **ТРЕНЕРИ** — Ємець Ігор, Вуль Григорій, Костін Павло.

ВОРОТАРІ: Сивуха Юрій (1958), Близнюк Ілля (1973). **ЗАХИСНИКИ:** Скрипник Віктор (1969), Семенов Віталій (1972), Максименко Андрій (1972), Маркін Юрій (1971), Ключик Сергій (1973). **ПІВЗАХИСНИКИ:** Верниаудуб Юрій (1966), Дудник Юрій (1968), Наконечний Ігор (1960), Шкапенко Павло (1972), Лучкевич Ігор (1973), Пантилов Віталій (1970, з «Колоса», Нікополь), Зубков Владислав (1970 зі СКА, Одеса). **НАПАДАЮЧІ:** Сторчак Василь (1965), Антюхін Олексій (1971), Іванов Григорій (1971, із «Спартака», Владикавказ), Головань Олег (1971), Таран Олег (1960).

На олімпійській хвилі

ВОЛЯ ПОКИ ЩО СИМВОЛІЧНА

Міжнародний олімпійський комітет прийняв рішення надати статус тимчасових членів олімпійським комітетам дванадцяти республік колишнього СРСР. Про це було оголошено після завершення переговорів, що вели в штаб-квартирі МОК у Лозанні (Швейцарія) керівники олімпійських комітетів Азербайджану, Вірменії, Білорусі, Молдови, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Росії, Таджикистану, Туркменистану, Узбекистану та України.

За повідомленням агентства Франс Пресс, спортсмени цих держав виступлять на літній Олімпіаді в Барселоні, як і на зимовій в Альбервілі, в складі об'єднаної команди. Втім, цього разу на честь олімпійських чемпіонів в індивідуальних дисциплінах підніматиметься прапор і лунатиме гімн тієї держави, яку вони представлятимуть.

З цим у принципі погодилися представники України та Грузії.

Грузія збиралася виставити на Ігри окрему команду. Такої ж позиції дотримувалася і Україна, погоджуючись лише в командних видах виступати в складі збірної СНД.

Президент МОК, щоправда, сказав, що можливі уточнення на найближчих засіданнях виконкому. Самаранч також має намір побувати в усіх 15 країнах, які колись складали СРСР.

Віктор ОБОЛОНЧУК.

Контрабанда

2. НАСИТИВШИСЬ ХЛІБОМ, ЗАХОЧЕМО... ЧОГО?

ПРАЦІВНИКИ підрозділу по боротьбі з контрабандою і порушеннями митних правил ознайомили мене з так званими «орієнтуваннями», що надходять від правоохоронних органів після викрадення і пропаж історичних та культурних цінностей.

Самі «орієнтування», змушений зауважити, скупі, крім назв цінностей майже ніяких характерних ознак не вказується. У Мінську з музею викрадено ікони «Одігітрія Смоленська» і «Малоримське розчулення», у Ярославській області — картину Верещагіна 1883 року «Білий кінь», пограбовано колекцію якогось Магідса. А ось і наше, українське. З Києво-Печерської лаври поцуплено п'ять ікон, серед них «Казанська Богоматір» і «Господь Вседержитель», а з Центрального державного історичного архіву — листи О. Олеся, В. Винниченка, С. Петлюри до М. Грушевського, таблиці гербів губерній і областей Росії.

Жоден з цих предметів на очі чопських митників не потрапляв.

І, напевне, не потрапить, роз'яснили мені спеціалісти іншого відомства. Професійні злочинці-антикварники не пустять їх і на внутрішній «чорний» ринок. Для справжнього «товару» вишукуються дипломатичні канали і навіть «вікна» у кордоні.

Свого часу лише сумнозвісний радник бельгійського посольства в Москві Букійон спровадив за кордон унікальні ікони, вироби майстрів школи Фаберже, а разом більше як на мільйон карбованців антикваріату (за цінами початку вісімдесятих). Не треба думати, що й оті затримані чопськими митниками 43 ікони йшли через кордон «на авось». У супровідних документах було зазначено, що вантаж пройшов догляд на центральній московській митниці.

«Кінці» цієї справи тягнулися не тільки до тодішнього Ленінграда, а й до Москви, Києва...

Експерти з Національного історичного музею України підказують й інше. Навіть серед останніх вилучених у контрабандистів реліквій є завершені композиції. Тобто виконувалося замовлення якогось закордонного «цінителя» нашої минувшини.

А що ж наші правоохоронці, спецслужба?

— Тільки торік,— розповідає начальник СНБ України по Закарпатській області Арзен Ухаль, — у нас було порушено понад півсотні кримінальних «контрабандних» справ, і вже три додалося в цьому році. Служба області нарощує сили — створено окремий підрозділ, який займатиметься саме боротьбою з контрабандистами...

Але осмілюююсь заперечити, що навіть якщо так працюватимуть і правоохоронці інших прикордонних областей, то це не буде виходом із ситуації.

Часто деякі кримінальні справи приречені на «дріб'язковий» фінал ще з зародка. Адже чимало контрабанди, виявленої митниками, кажучи їхнім терміном, є «безхозною», тобто не має господаря... А якщо і є, то це, даруйте, «дрібний улов» — виконавці-кур'єри або ж дилетанти... А «пахани», «мозкові центри», як правило,— за кадром.

У того самого виконавця, якщо він, звісно, не дилетант, на запитання «Де взяв?» — така ж коротка відповідь: «На «барахолці» купив...» «Легше», якщо ікона крадена, а якщо її просто виміняно чи куплено за безцінь в убогих душою дітей і внуків тих, хто до цієї ікони все життя молився Богові?

Політику щодо своїх історичних і художніх реліквій має міняти держава. Гріш ціна в базарний день тим державним мужам, які вважають, що їхнє завдання — нагодувати свій босий і голодний народ. Завтра цей народ, наситившись ковбасою і закордонною жуйкою, до хліба захоче пісні, чогось духовного, витонченого й досконалого. Викупити ж його у завжди багатшого закордонного сусіда не реально.

Отже, залишається конфісковувати цінності в злочинців? Знову, як і колись, тільки конфіскація? Інших шляхів повернення втрачених реліквій держава сьогодні не має. Людина з Богом у серці, яка «на зорі Радянської влади», ризикуючи життям, врятувала від антихристів церковні хресті чи ікони, до музею їх не понесе. Не поспішить туди і її онук — «переконаний атеїст», бо знає, що за ікону на київському «чорному ринку» можна «одірвати» від 40 до 2000 доларів США. Таких грошей наша держава не платить. А можна, як ми знаємо, і спробувати вивезти, скажімо, перепилявши начетверо. І не тільки ікону. Я був шокований, побачивши на складі митниці вилучену в когось жилетку з прикрученим до неї «іконостасом» — ста трьома бойовими орденами Червоної Зірки і Великої Вітчизняної війни.

— Торік,— розповідають працівники Національного історичного музею України Марія Стрілець і Антоніна Литовченко,— нам запропонували закупити лише дві незначні ікони... Інші приходять, розпитують, прицінюються. У них, видно, інші плани.

Чи треба казати при цьому, що без подібних речей ми не можемо показати не те що школи українського іконопису, а й справжній побут, культуру нашого народу і навіть відтворити інтер'єр окремої селянської хати.

Тому неоціненним подарунком, який зробили музею митники, СНБ України, вважаємо не тільки унікальний іконний оклад із дванадцятьма живописними емальованими медальйонами, що зображують житіє Ісуса Христа, а й інші речі.

Купити ці речі чи частину з них Національний музей, звісно, не зміг би, хоча матеріально він помітно у кращому становищі, аніж інші музеї.

ЯК відомо, крім південно-західних, справді державних кордонів України, існують і «прозорі» східні. У той бік офіційною магістраллю і тік затриманий на західних напрямках антикваріат.

Торік митники було спробували зорганізувати урочисту акцію передачі вилучених реліквій музеям і церквам суверенної України. Але з Москви надійшла сувора вказівка відправити їх до «зореносної» столиці. Що й було зроблено. Уявіть собі два купе вагона, заповнених вщерть безцінними речами.

Подальша доля тих цінностей — у тумані. Митники і досі обурюються, що «славнозвісна фірма» «Зовніштерміналкомплекс» «кидає» ці речі на аукціон. Вони ж то здогадуються, хто їх там прибрає...

Є й інший бік — недосконалість експертної роботи над нашими історичними та культурними цінностями.

Маєте знати, що власні ікони, картини чи той же чудовий сервіз таки можна законно вивозити за кордон, якщо на це є дозвіл експертів з Міністерства культури. І вивозять... Незважаючи навіть на те, що досвідчені митники, глянувши на річ тренованим оком, м'яко кажучи, сумніваються, чи справді річ не має художньої або історичної цінності. Подібні ж, тільки без штампів експертів, вони затримували.

Сумніви сумнівами... Своїх же експертів митниця не має (чому б не мати хоч на кілька митниць одну базову експертну лабораторію? Доводиться запрошувати з Ужгорода працівників місцевого краєзнавчого музею...

Я розмовляв з декотрими з них. Спасибі, що незважаючи на основну роботу, таки відгукуються на прохання митників і допомагають їм чимало. Але при цьому й самі бідкаються, адже попередню оцінку затриманим речам доводиться давати «на око», візуально, можливості їхні обмежені.

На митниці повідомили цікаву деталь: 43 ікони, вилучені у згадуваній «ленінградській» справі, тут оцінили аж на 16 тисяч 800 карбованців, а в Ленінграді — на 150 тисяч. І як не бери до уваги локальний аспект цих оцінок, розходження у 100 тисяч карбованців (за цінами 1990-го) таки вражає. Особливо, коли згадуєш, що кримінальна відповідальність настає, коли контрабанда «тягне» на 10 тисяч карбованців (а де ж поправка на нинішні ціни?).

Чи треба казати, що від усього цього потерпає не тільки держава, а й конкретна порядна людина. Здається, дрібниця — виїжджаючи за кордон на постійне місце проживання, людина чесно вписує в декларацію весь свій домашній скарб, і в тому числі малопримітну, але дорогу для неї прабабусину шкатулку. І тільки на кордоні вона дізнається, що це (напевне!) художня цінність (а звідки їй було знати про це раніше?) і вивезенню не підлягає.

...Цього разу обійшлося без різких вказівок з Москви, і реліквії після урочистої церемонії передачі їх представникам Національного музею історії України, святим храмам «поїхали» з Чопа ближче до свого господаря — народу. Я бачив, як обережно пакували їх працівники музею. Бачив, як із сумом і полегкістю зітхнули митники, які не мають умов для зберігання таких цінностей. Розумів і вдоволення працівників СНБ України, котрі наполегливо заварювали цю «кашу» — передачу цінностей саме музеям і храмам.

Але нотка неспокою в душі залишилася.

Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

(Закінчення. Початок у попередньому номері).

P. S. Вчора у Києві, у присутності керівників Міністерста культури, Митного комітету, СНБ України відбулася урочиста передача доставлених із Чопа реліквій Національному історичному музею України.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Засновник — Верховна Рада України.
Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4
ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44
Бухгалтерія — 441-88-71
Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.
Рукописів не повертаємо.
За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.
Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955
Загальний тираж у березні 363.497.
Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311044.
1 2 3 4 5 6 7 8 9